БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 76
25 МАЙ
СЕШАНБА
1954 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

Украина Совет Социалистик Республикасининг гуллаб-яшнаганлиги, унинг хўжалик ва маданий қурилиш соҳаларидаги муваффақиятлари социалистик тузумнинг, ишчилар синфи блан деҳқонлар ўртасидаги қудратли иттифоқнинг, СССРдаги барча халқлар бузилмас дўстлиги ва қардошларча ҳамкорлигининг буюк кучини яққол кўрсатади.

СССР халқларининг катта миллий байрами

Совет мамлакати Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигини зўр қувонч ва самимият блан нишонламоқда. Бу унутилмас тарихий кун рус ва украин халқларининг катта миллий байрами, кўпмиллатли улуғ Совет Иттифоқи барча халқларининг байрами бўлиб қолди.

22 майда Украина пойтахти Киевда Украина Совет Социалистик республикаси Олий Советининг юбилей сессияси бўлди. Украина меҳнаткашлари СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг табригини, Украина ССР ва унинг шонли пойтахти Киев шаҳри Ленин орденлари блан мукофотланганлиги тўғрисидаги хабарни ғоят баланд руҳ блан кутиб олдилар.

«Бу мукофотлар, — дейилади Украина ССР Олий Советининг Юбилей сессиясида СССР Олий Советига, СССР Министрлар Советига ва КПСС Марказий Комитетига қабул қилинган табрик хатида, — Совет Украинасининг ишчиларини, колхозчиларини, интеллигенциясини улуғ Ватанимизнинг шон-шарафи учун, совет халқлари бузилмас оиласининг бахт-саодати ва гуллаб-яшнаши учун меҳнат соҳасида янада қаҳрамонликлар кўрсатишга ва янги ютуқларга эришишга илҳомлантиради...

Украин халқи бундан буён ҳам улуғ партиямизнинг ғолибона байроғини, коммунизм байроғини баланд тутади, СССР халқларининг дўстлигини кўз қорачиғидек сақлайди, ишчилар синфи блан деҳқонлар иттифоқини, социалистик давлатнинг куч-қудратини ва мудофаа қувватини мустаҳкамлайди».

Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги байрами ҳамма ерда Коммунистик партия, Совет ҳукумати ва халқнинг улуғ бирлигини кўрсатувчи қудратли намойишга, партиямиз, унинг ўлмас асосчиси В. И. Ленин вужудга келтирган бузулмас халқлар дўстлиги намойишига айланди. Украина ССР Олий Советининг Юбилей сессиясида Россия Федерацияси, Белоруссия, барча иттифоқчи республикаларнинг делегациялари қардош украин халқини табрикладилар. Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги байрами кўпмиллатли катта совет оиласининг ҳарбир а'зосига шунинг учун ҳам яқин ва қимматлидирки, Совет Украинаси барча иттифоқчи республикаларда улуғвор ҳилпираб, улардаги халқларнинг озод тинч меҳнатини ва бахтли ҳаётини та'минлаб турган шонли ва енгилмас байроқ остида гуллаб-яшнади. Бу — Коммунистик партиямизнинг улуғ ленинча байроғидир, халқларнинг қардошларча ҳамкорлиги ва дўстлиги байроғидир, коммунизм байроғидир! Икки улуғ славян халқлари — рус ва украин халқларининг асрлардан буён давом этиб келаётган дўстлиги мамлакатимиздаги барча социалистик миллатлар учун жонли. илҳомбахш намуна бўлиб хизмат қилади, СССР халқларининг кучи, уларнинг мустақиллиги ва гуллаб яшнашининг асоси — уларнинг бирлигида, жипслашганлигида, қардошларча бирбирларига ёрдам бераётганликларида, бузилмас дўстлигида эканлигини уларга яққол кўрсатмоқда.

Рус халқи блан ва СССР нинг бошқа халқлари блан маҳкам дўстлик украин халқига Совет ҳокимиятини ҳимоя қилиб сақлаб қолишга, буржуа-миллатчи контрреволюцияни тор-мор қилишга, ўз ерини четэл интервентларидан тозалашга ёрдам берди. Бу улуғ дўстлик украин халқига қисқа тарихий муддат ичида Украинани индустриялашган-колхозлашган, саноати юксак даражада ривожланган, машиналашган йирик қишлоқ хўжалигига ва шаклан миллий, мазмунан социалистик илғор маданиятга эга бўлган, гуллаб-яшнаб турган социалистик республикага айлантириш имкониятини берди. СССРдаги барча халқларнинг, ва даставвал улуғ рус халқининг қардошларча ёрдами ва беғараз қўллаб қувватлашлари туфайли Украина меҳнаткашлари Улуғ Ватан уруши вақтидаги оғир синовларга шараф блан бардош бердилар.

Уруш вақтида Совет Украинасига етган оғир жароҳатлар капиталистик мамлакатлардан бирортасига етганида эди, улардан бирортаси ҳам кўпйиллар давомида қаддини ростлаб ололмаган бўлар эди, ўз ривожида неча ўн йиллар орқага суриб юборилган бўлар эди. Украина бундай воқиага учрамади. У урушга қадар бўлган ҳамма корхоналарни қисқа муддат ичида тиклабгина қолмай, балки янги заводларга, фабрикаларга, кўмир шахталарига, электростанцияларга ҳам эга бўлди. Украина халқ хўжалигининг урушдан аввалги ривожланиш даражасидан жуда кўп ўзиб кетилди.

Украина ССР нинг энг илғор техника блан қуролланган йирик саноатининг ҳозирги вақтда ишлаб чиқараётган маҳсулотлари 1913 йилда бутун чор Россиясининг йирик саноати ишлабчиқарган маҳсулотдан қарийб тўрт марта кўпдир, шу жумладан, металл саноатининг маҳсулоти 70 марта. электроэнергия ишлаб чиқариш 42 марта кўпайди. Украинанинг социалистик қишлоқ хўжалиги мустаҳкамланмоқда ва узлуксиз тараққий этмоқда. Республика далаларида урушдан аввалги вақтдагига қараганда, ҳозир тракторлар 69 процент ва комбайнлар 65 процент кўп ишлаб турибди. Фан маданият. сан'атни ривожлантиришда катта муваффақиятларга эришилди. Украин халқининг асрлар бўйи қилиб келган орзулари рўёбга чиқарилди — барча украин ерлари ягона Украина совет давлатига қайтадан бирлаштирилди.

Украин халқининг хўжалик ва маданий қурилиш соҳасидаги буюк муваффақиятлари қайта-қайта кўрсатиб турибдики, совет халқларининг дўст оиласи олаолмайдиган қал'алар дун'ёда йўқ, у енгаолмайдиган қийинчиликлар йўқ!

Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигининг байрам қилиниши жуда катта халқаро аҳамиятга эгадир. Польша Халқ Республикаси сейми делегациясининг раҳбари Стефан Игнар Украина ССР Олий Советининг Юбилей сессиясида сўзлаган нутқида бу тўғрида яхши гапирди. Рус, украин ва СССРнинг бошқа халқлари блан дўстлиги кундан-кунга ўсиб ва мустаҳкамланиб бораётган поляк халқининг туйғуларини ифодалаб, барча эркесвар халқларнинг туйғу ва фикрларини ифодалаб у бундай деди:

«Сизнинг қудратингиз ва тараққиётингиз, сизнинг ажойиб коммунистик қурилишингиз — бизнинг озодлигимизнинг, мустақиллигимизнинг, тинчликнинг гаровидир, бизнинг тарққиётимиз ва гуллаб-яшнашимизнинг гаровидир. Озод совет халқларининг улуғ оиласи ер юзидаги халқларга ажойиб ўрнак кўрсатмоқда ҳамда уларнинг бутун дун'ёда тинчлик, мустақиллик ва социализм ишида ёрдам олиш тўғрисидаги умидларини кучайтирмоқда. Бу улуғ оилада талантли украин халқи фахрли ўрин тутмоқда».

СССР халқлари дўстлиги дун'ёда улуғ, сўнмас маш'алдек нур сочиб турибди. Халқлар дўстлиги совет идеологияси империалистик йиртқичларнинг инсонга душманлик тарғиботини, уларнинг ирқий ва миллий адоват ҳамда эзишдан иборат ваҳшиёна идеологиясини янчиб ташламоқда, социализм — тинч меҳнат эканлигини, у — озод, тенг ҳуқуқли халқларнинг дўстлиги ва қардошларча ҳамкорлиги эканлигини очиқ ва равшан кўрсатмоқда.

Бу улуғ дўстликнинг кучи шундаки, СССРдаги барча халқларнинг мақсади бирдир. улар шу мақсад йўлида яшамоқдалар ва меҳнат қилмоқдалар. Бу мақсад — Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг доно сиёсатини, халқнинг бахт-саодатини кўзлайдиган ва мамлакатимизда коммунизм қуришни та'минлаётган сиёсатни амалга оширишдир. СССРдаги барча халқларнинг мақсади бир бўлганлиги Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги ҳамма республикаларда тантанали равишда нишонланаётган бу кунларда ҳам яққол кўринди. Россия федерацияси ва Украина халқлари, барча қардош иттифоқчи республикаларнинг меҳнаткашлари бу тарихий кунни партия ва ҳукумат қўйган вазифаларни амалга ошириш учун, — оғир индустрияни янада ривожлантириш, қишлоқ хўжалигини ва халқ исте'мол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни кескин суратда юксалтириш, меҳнаткашларнинг фаровонлигини узлуксиз кўтариш учун курашда янги муваффақиятларга эришиш блан нишонладилар. СССР халқлари бу муваффақиятларни мустаҳкамлаб ва кўпайтириб, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг синалган раҳбарлиги остида коммунизм сари ишонч блан дадил олға бормоқдалар.

(«ПРАВДА» нинг 24 майдаги бошмақоласи).

ССР Иттифоқи Олий Советига
ССР Иттифоқи Министрлар Советиға
Совет Иттифоқи
Коммунистик партияси Марказий Комитетига

Украина ССР Олий Советининг буюк тантанага — Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигига бағишланган юбилей сессияси украин, рус халқларининг ҳамда СССРдаги барча қардош халқларнинг улуғ миллий байрами муносабати блан украин халқига самимий табриклар юборганликлари учун ССР Иттифоқи Олий Советига, ССР Иттифоқи Министрлар Советига, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига Украина Совет Социалистик Республикасининг ишчилари, колхозчилари, интеллигенцияси ва барча меҳнаткашлари номидан самимий миннатдорчилик билдиради ҳамда ССР Иттифоқи Олий Совети Президиумига, СССР Министрлар Советига, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига оташин муҳаббат ва фидокорона садоқат изҳор қилади.

Украин халқи ажнабий золимларга — поляк шляхтасига, турк-татар галаларига қарши, қардош рус халқи блан қайта қўшилиш учун асрлар бўйи курашди. Бу курашда украин халқи рус халқини ҳамавақт ўзининг содиқ иттифоқчиси ва мустаҳкам ҳимоячиси деб ҳисоблади.

Бундан уч юз йил илгари шонли Переяслав Радасида украин халқи Украинанинг Россия блан қайта қўшилиши тўғрисида тарихий қарор қабул қилди.

Икки қардош халқнинг бирлашганлиги умумий душманларга — чор самодержавиесига, помешчикларга ва капиталистларга, улуғ давлат шовинистларига ва украин миллатчиларига қарши, юртимизга суқулиб кирган барча ажнабий босқинчиларга қарши курашда уларнинг кучини кўпайтирди.

Тарих майденида Россия пролетариати ва унинг жанговар авангарди — гениал Ленин туэган ва тарбиялаган Коммунистик партиянинг вужудга келиши СССРдаги барча халқлар каби украин халқининг тақдири учун ҳам ҳал қилучи аҳамиятга эга бўлди.

Коммунистик партия мамлакатимизнинг халқларини улуғ Октябрь социалистик революциясининг жаҳоншумул-тарихий ғалабасига эриштирди. Украин халқи рус халқидан кейин биринчи бўлиб Октябрь йўлидан борди ва партия раҳбарлиги остида миллий суверен Совет давлатини тузди ва шу блан ўз тарихида янги ҳамда чинакам шонли давр бошлади.

Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг доно сиёсати туфайли украин халқи барча украин ерларини ягона давлатга қайтадан бирлаштириш тўғрисида асрлар давомида қилиб келган орзусини рўёбга чиқарди.

Улуғ Коммунистик партия ва унинг Марказий Комитети теварагига мустаҳкам жипслашган украин халқи мамлакатимиздаги барча халқлар блан биргаликда коммунизм тантанаси сари ишонч блан олға бормоқда.

Умумхалқ тантанаси кунларида украин халқи ўзининг жонажон оғаси — улуғ рус халқини чин қалбидан ҳурматламоқда. Совет давлати куч ва қудратининг манбаи бўлган, улуғ Совет Иттифоқининг ажралмас ва таркибий қисми — Совет Украинасининг гуллаб-яшнашининг асоси бўлган барча совет халқлари бузилмас дўстлигини улуғламоқда.

Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг учюзйиллиги — рус, украин халқларининг ва Совет Иттифоқидаги барча халқларнинг бузилмас дўстлиги байрамидир, улуғ В. И. Лениннинг халқларнинг тўла тенгҳуқуқлилиги ва ҳамкорлиги тўғрисидаги та'лимотига асосланган Коммунистик партия ленинча-сталинча миллий сиёсатининг тантанасидир.

Ишчилар, колхозчилар, меҳнаткаш интеллигенция, бутун украин халқи қаҳрамонона меҳнат қилиб, оғир индустрияни янада ривожлантириш, қишлоқ хўжалигини кескин суратда юксалтириш юзасидан партия ва ҳукумат томонидан қўйилган вазифаларни амалга ошириш учун, мамлакатимизда моддий ва ма'навий бойликларни мўл-кўл қилиш учун, мамлакатимизда коммунизм қуриш соҳасида партия чизиб берган улуғвор программани муваффақият блан амалга ошириш учун курашмоқда.

Украин халқи СССР Олий Совети Президиумининг Украина Совет Социалистик Республикасини ва унинг пойтахти Киев шаҳрини ССР Иттифоқи ҳукуматининг олий мукофоти — Ленин ордени блан мукофотлаш тўғрисидаги Фармонларини чексиз қувонч ва тантана блан ҳамда партия ва ҳукуматга самимий миннатдорлик блан кутиб олди.

Бу мукофотлар Совет Украинасининг ишчиларини, колхозчиларини, интеллигенциясини улуғ Ватанимизнинг шон-шарафи учун совет халқлари бузилмас оиласининг бахт-саодати ва гуллаб-яшнаши учун меҳнат соҳасида янада қаҳрамонликлар кўрсатишга ва янги ютуқларга эришишга илҳомлантиради.

Бизнинг бутун мамлакатимиздаги каби, Карпат чўққиларидан Дон водиларига қадар, ўрмонзорлардан то Қора денгиз қирғоқларига қадар — жонажон Украинанинг кенг ерларида Совет давлатининг қудратини кучайтирадиган ижодий меҳнат қайнамоқда. Украин халқи бундан буён ҳам улуғ партиямизнинг ғолибона байроғини, коммунизм байроғини баланд тутади, СССР халқларининг дўстлигини кўз қорачиғидек сақлайди, ишчилар синфи блан деҳқонлар иттифоқини, социалистик давлатнинг куч-қудратини ва мудофаа қувватини мустаҳкамлайди.

Яшасин ва яшнасин украин, рус ва мамлакатимиздаги барча халқларнинг бузилмас дўстлиги!

Яшасин Ватанимиз халқлари дўстлиги ва шон-шуҳратининг мустаҳкам қал'аси, бутун дун'ёда тинчликнинг мустаҳкам таянчи — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

Жонажон Совет Ҳукуматига шон-шарафлар бўлсин!

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг жанговар штаби — Марказий Комитетга шон-шарафлар бўлсин!

Яшасин коммунизм қуриш учун курашда совет халқининг илҳомлантирувчи ва раҳбар кучи — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

Украина ССР Олий Советининг Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигига бағишланган юбилей сессиясида 1954 йил 22 майда қабул қилинган.

РСФСР Олий Советига
Улуғ рус халқига
Украина ССР Олий Совети Сессияси ва Украин халқидан

Қадрдон ака-укалар ва опа-сингиллар!

Улуғ қардош рус халқи!

Украина Совет Социалистик Республикаси Олий Советининг умумхалқ байрамини — Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигини нишонлаш учун чақирилган юбилей сессияси Украинанинг ишчилари, колхозчилари ва барча меҳнаткашлари номидан сенга, дўстимиз ва оғамиз, улуғ рус халқига оташин муҳаббат ва самимий салом сўзлари блан мурожаат қилади. Бундан уч юз йил илгари, 1654 йилда, қадимий Переяслав шаҳрида чақирилган тарихий радада украин халқи ўз иродасини эркин баён қилиб, Украинанинг Россия блан қайта қўшилишини э'лон қилди ва шу блан бутун халқнинг ажнабий қулдорларга қарши, рус халқи блан қайта қўшилиш учун кўп асрлар давомида олиб борган курашини якунлади. Тили ва маданияти жиҳатидан, характери ва келиб чиқиши жиҳатидан яқин ва қардош бўлган икки улуғ қардош халқ ягона давлатга бирлашиб, ўзларининг тақдирини абадий бирлаштирдилар ва бузилмас дўстликни абадий мустаҳкамладилар.

Ўтмишда украин халқи мушкул ва оғир кулфатларни бошидан кечирди. Поляк шляхтаси, турк-татар босқинчилари, литва ва венгер магнатлари Украинани эздилар. Украина халқи ўз жонажон юртини ҳимоя қилиш учун қулдорларга қарши кўп марта бош кўтариб чиқди. ҳамавақт қардош рус халқидан ёрдам кўрди. Ажнабий босқинчиларга қарши кураш отоқли саркарда ва давлат арбоби Богдан Хмельницкий раҳбарлиги остида айниқса кучайди. Бу — украин халқининг ажнабийлар қулллигидан озод бўлиш учун, ягона Россия давлатида рус халқи блан қайта қўшилиш учун олиб борган адолатли уруши бўлди. Кўп йиллар давом этган бу оғир урушда рус халқи украин халқига ҳарвақтдагидек ёрдам қўлини узатди.

Ягона Россия давлатида қайта қўшилган қардош халқлар умумий ички ва ташқи душманларига қарши биргалашиб курашда бир йўлдан бордилар. Бу курашда бизнинг дўстлигимиз ўсди ва мустаҳкамланди. Рус найзаси ва казак қиличи рус ва украин халқларининг ша'ни-шарафига ва мустақиллигига қасд қилган ажнабий босқинчиларга даҳшатли ва қақшатғич зарбалар берди. Москва ва Киев фарзандлари Волга ва Днепр фарзандлари поляк шляхтасига, турк-татар, швед босқинчиларига ва бошқа босқинчиларга қарши бир сафда туриб курашдилар. Россия ва Украина меҳнаткашлари самодержавияга, помешчикларга ва капиталистларга қарши ёнма-ён туриб курашдилар. Бу курашда рус халқи ҳамавақт етакчи роль ўйнади. Украин халқи рус халқи блан маҳкам бирлашгандагина бахтли келажакка эга бўлишини кўрди.

Бизнинг халқларимиз золимларга қарши курашда энг қабиҳ душманларни — бизнинг учун энг муқаддас ва қимматли бўлган дўстликка — рус ва украин халқларининг қон блан мустаҳкамланган бузилмас дўстлигига қасд қилган украин буржуа миллатчиларини ва улуғ давлат шовинистларини ўз йўлидан улоқтириб ташладилар.

Рус халқи дун'ёда бутун меҳнаткаш инсониятнинг энг улуғ йўлбошчисини — гениал Ленинни етиштириб берди. Ленинизм рус маданияти ва фанинингина эмас, балки жаҳон маданияти ва жаҳон фанининг ҳам буюк муваффақияти бўлди. Ленинизм меҳнаткашларнинг ўз озодлиги учун курашда енгилмас қуроли бўлиб қолди.

Россиядаги барча миллатларнинг асрлар бўйи эзилган меҳнаткашлар оммаси тарихда биринчи марта ишончли раҳбарга — ишчилар синфидан унинг жанговар авангарди бўлган қудратли Коммунистик партиядан иборат ишончли раҳбарга эга бўлди, бу раҳбар халқларни ижтимоий ва миллий жиҳатдан озод қилишдан иборат буюк ишни амалга оширди.

Украина ишчилари, деҳқонлари ва интеллигенцияси Коммунистик партиянинг улуғ ташкилотчиси, инсоният генийси Владимир Ильич Лениннинг «великорус ва украин пролетарлари бирлашиб ҳаракат қилганларидагина, озод Украинанинг **бўлиши мумкин**, бундай бирлик бўлмаса, озод Украина тўғрисида сўз ҳам бўлиши мумкин эмас» деган ўлмас сўзларини ўз қалбларида муқаддас билиб сақлаб келмоқдалар.

Украин халқи рус халқларидан кейин биринчи бўлиб инсоният тарихида бурулиш нуқтаси бўлган Улуғ Октябрь социалистик революцияси йўлидан борди. Коммунистик партиянинг раҳбарлиги остида улуғ рус халқи теварагида ягона социалистик давлатга — қудратли енгилмас Совет Иттифоқига уюшган мамлакатимиз халқлари инсоният тарихида биринчи марта ҳарқандай зулм ва тенгсизликдан қутилган чинакам озод халқлар бўлиб қолдилар.

Украин халқи Совет ҳокимияти ва Коммунистик партия туфайлигина, рус халқининг ва мамлакатимиздаги барча халқларнинг қардошларча ёрдами блан ўзининг бутун тарихида биринчи марта ўз давлатини барпо қилди, озодликка ва бахтга эришди.

Икки буюк халқ — рус ва украин халқлари ҳамда СССРдаги барча халқлар дўстлигининг қудратли ҳаётий кучи гражданлар уруши ва ҳарбий интервенция йилларида, социалистик қурилишнинг барча этапларида, Улуғ Ватан урушининг оғир синов йилларида ўсди ва мустаҳкамланди.

Украин халқи Совет Иттифоқи халқларининг қардошлик оиласида ўзининг моддий ва ма'навий кучларини мислсиз ривожлантиришга муоффақ бўлди ва барча украин ерларини ягона украин давлатида қайтадан бирлаштириш тўғрисида асрлар бўйи орзу қилиб келган тилакларини амалга оширди. Улуғ социалистик давлат — Совет Иттифоқининг ажралмас ва таркибий қисми бўлган Украина Совет Социалистик Республикаси эндиликда Европадаги энг йирик давлатларнинг биридир. Совет Украинаси бирқанча асосий иқтисодий кўрсаткичлар бўйича Франция, Италия сингари капиталистик мамлакатлардан ва бошқа капиталистик мамлакатлардан ўзиб кетди.

Совет Украинаси қудратли республика ва илғор индустрияга эга бўлган, қишлоқ хўжалиги тараққий этган республика бўлиб қолди, шаклан миллий ва мазмунан социалистик украин совет маданияти тўхтовсиз ривожланмоқда.

Революцион-озодлик курашининг бирлиги рус ва украин халқларининг маданий алоқаларини мустаҳкамлади. Украин маданияти кўпданоқ илғор рус маданияти идеялари блан бойиди. Россиядаги буюк арбоблар ва мутафаккирларнинг — Пушкин, Белинский, Герцен. Чернишевский, Гоголь, Некрасов, Горькийнинг — эркесварлик сўзи самодержавиега қарши курашга илҳомлантирди ва рус, украин ўғил ва қизларини ҳамда мамлакатимиздаги барча халқларнинг ўғил ва қизларини бир-бирларини ҳурмат қилиш руҳида ва дўстлик руҳида тарбиялади. Украин халқининг буюк кўйчилари Тарас Шевченко. Иван Франко, Леся Украинка, Михайло Коцюбинский, Павло Грабовский қардош икки маданият хазинасига катта ҳисса қўшдилар ҳамда рус ва украин халқларининг бузилмас дўстлигини мустаҳкамлашда ғоят катта роль ўйнадилар.

СССРдаги бошқа ҳамма халқларнинг қардошларча буюк ёрдами блан Украинада Харьков трактор заводи, Краматорскдаги оғир машинасозлик заводи, «Азовсталь», «Запорожсталь» металлургия комбинатлари, Горловкадаги химия заводи каби саноат гигантлари вужудга келтирилди. Европада энг катта ҳисобланган гидроэлектростанция В. И. Ленин номли гидроэлектростанция қурилди, Донецк кўмир ҳавзаси ва Кривой Рог темир руда ҳавзаси тамомила реконструкция қилинди. Республиканинг йирик саноати 1952 йилда революциядан илгариги Украина саноатига қараганда 17 марта кўп маҳсулот ишлаб чиқарди. Бутун мамлакатдаги каби Украинада ҳам халқ исте'моли моллари ишлаб чиқараётган саноат тез ривожланмоқда.

Социалистик деҳқончиликни ривожлантириш соҳасида катта муваффақиятларга эришилди. Украинанинг колхозчи деҳқонлари кўпгина ажойиб кишиларни, толмас мард новаторларни, қишлоқ хўжалиги илғорларини етиштирдилар. Ишчилар, колхозчилар ва интеллигенция партия ва ҳукуматнинг қишлоқ хўжалигининг барча тормоқларини кескин суратда ривожлантириш тўғрисидаги қарорларини муваффақиятли бажариш учун бутун кучларини сафарбар қилмоқдалар. Қишлоқ хўжалигининг барча тормоқларини кескин суратда ривожлантириш — мамлакатимизда коммунизмни ғолибона суратда қуришнинг энг муҳим шартларидан биридир.

Совет Украинасининг барча муваффақият ва ютуқлари Совет Иттифоқи улуғ Коммунистик партиясининг доно раҳбарлиги натижасидир, ленинча миллий сиёсатни амалга ошириш натижасидир, Ватанимиздаги барча халқлар дўстлиги ва қардошларча ҳамкорлиги натижасидир.

Қрим областининг Украина Совет Социалистик Республикаси составига топширилганлиги ана шу дўстликни ёрқин кўрсатувчи мисоллардан биридир.

Қадрдон ака-ука ва опа-сингиллар! Биз, қаёққа назар солмайлик, ҳаммаерда умумий курашимизнинг, биргаликда эришган ғалабаларимизнинг буюк натижаларини кўрамиз.

Денгиз ва океанларнинг суви қуримаганидек, рус ва украин халқларининг асрлар бўйи давом этиб келаётган қардошларча дўстлиги ҳам ҳечқачон сўнмайди. Бизнинг бирлигимизга путур етказаоладиган куч бўлган эмас, йўқ ва ҳечқачон бўлмайди. Империалистларнинг ва уларнинг агентларининг мамлакатимиз халқлари ўртасига адоват ва душманлик уруғини сочиш йўлидаги ҳарқандай уринишлари муқаррар барбод этилади. Империализмнинг разил думлари — украин буржуа миллатчилари океаннинг нариги томонидаги панларга ва уларнинг Ғарбий Европадаги малайларига ёрдам беролмайдилар. Украин халқи империализмга сотилган анашу бир тўда қабиҳ агентларни ўзининг энг ёвуз душманлари деб ҳисоблаб улардан ҳазар қилади ва уларни душман кўради.

Бизнинг дўстлигимиз коммунизм ғалабаси учун курашда улуғ ва енгилмас кучдир. Бу дўстлик бутун прогрессив инсоният учун илҳомлантирувчи буюк намунадир. Ер юзидаги миллионларча кишилар Совет Иттифоқига назар солиб, фақат социализмгина халқлар ва миллатларнинг яшнашини, халқларнинг чинакам дўстлигини ва тенглигини, уларнинг ҳамкорлиги ва ўзаро ёрдамини та'минлаётганлигини кўриб турибдилар.

Умумхалқ байрами Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги умумхалқ социалистик мусобақаси блан нишонлади. Совет Украинасининг меҳнаткашлари Россия Федерацияси колхозчилари ва механизаторларининг мусобақа ўтказиш тўғрисидаги чақириғини якдиллик блан қувватладилар. Улар қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш соҳасида янгидан-янги муваффақиятларга эришиш учун бутун кучларини сафарбар қилмоқдалар.

Украинадаги ҳамма ерларда ижодий меҳнат булоқдек қайнамоқда. Коммунистик партия раҳбарлигидаги республика меҳнаткашлари завод ва шахталарда, далаларда ва лабораторияларда коммунизм қуришдан иборат улуғвор программани амалга ошириш учун фидокорона курашмоқдалар. Бу программанинг муваффақиятли суратда амалга оширилиши ишчилар синфи блан деҳқонлар иттифоқини, халқлар дўстлигини, бутун совет жамиятининг ма'навий-сиёсий бирлигини янада мустаҳкамлашга, Совет давлатининг қудрати ва халқаро обрўсининг янада ўсишига ва бутун дун'ёда тинчликнинг мустаҳкамланишига ёрдам беражагини яхши биламиз.

Биз, украинлар сен оғамиз рус блан, Ватанимиздаги барча халқлар блан биргаликда мамлакатимизда моддий ва маданий бойликлар мўл-кўллигини вужудга келтириш, аҳоли учун исте'мол буюмлари ва озиқ-овқат мўл-кўллигини, тўхтовсиз ўсиб бораётган саноат учун хомаш'ё мўл-кўллигини вужудга келтириш йўлида ўз кучимизни аямаймиз. Социалистик тузум шароитида яшаётган ва қардошлик воситалари блан бирлашган халқлар бу вазифани бажараоладилар ва биз бу вазифани шараф блан бажарамиз!

Рус ака-укалар ва опа-сингиллар! Қадрдон дўстлар ва ўртоқлар! Ҳозирги баҳор байрами кунларида украин ерлари гуллаб-яшнамоқда. Байрам қилмаётган бирорта ҳам уй йўқ. Украин халқи жонажон Совет Ватанимизни улуғвор тутади ва шарафлайди.

Биз: «Яшасин озод совет халқларининг бузилмас дўстлиги!» деган улуғ сўзларни яна ва яна такрорлаймиз. Биз бу сўзларни болаларимизга, набира ва эвараларимизга васият қилиб қолдирамиз. Бу сўзлар келгусидаги авлодларнинг қалбида, ақлида ва ишларида доим яшасин.

Дўст ва биродарларимиз, сен рус халқи биз блан. Совет Иттифоқидаги барча халқлар блан биргаликда барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси жонажон Совет Иттифоқи Коммунистик партиямиз шарафига, жонажон Совет ҳукуматимиз шарафига табрик хитобларини айтамиз.

Партиянинг порлоқ ақл-идрокига, унинг мард, оташин ва олийжаноб юраги — Марказий Комитетга шон-шарафлар бўлсин! Совет ҳукуматига шон-шарафлар бўлсин! Совет кишиларининг ҳаётини бойитган гўзал ва шодиёна нарсаларнинг ҳаммаси учун партияга ва ҳукуматга умумхалқ номидам раҳмат!

Биз Маркс — Энгельс — Ленин — Сталин байроғи остида, шонли Коммунистик партиямизнинг, жонажон Совет ҳукуматининг раҳбарлиги остида Ватанимиз халқларининг, дўст ва қардош халқларнинг мустаҳкам сафларида инсоният бахтининг чўққилари сари, коммунизм сари олға бормоқдамиз!

Халқларнинг ленинча-сталинча дўстлиги яшасин ва яшнасин!

Қадрдон улуғ Россия халқига шон-шарафлар бўлсин!

Қудратли Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқига шон-шарафлар бўлсин!

Украина ССР Олий Советининг Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигига бағишланган юбилей сессиясида 1954 йил 22 майда қабул қилинган.

УКРАИНА ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ, УКРАИНА ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ВА УКРАИНА КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДАН

Украина ССР Олий Совети Президиуми, Украина ССР Министрлар Совети ва Украина КП Марказий Комитети украин, рус ва Совет Иттифоқи барча халқларининг улуғ миллий байрами — Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги муносабати блан ўзларининг табриклари ва қутлашларини юборган барча ташкилотларга, муассасаларга ва шахсларга самимий миннатдорчилик билдирадилар.

УКРАИНА ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ.
УКРАИНА ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ.
УКРАИНА КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ.

25 май 1954 йил.

Юбилей значоги

Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги муносабати блан юбилей значоги чиқарилди. Бу металлдан думалоқ қилиб ишланган. Унинг ўртасидаги шчит ва лентада: «Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги» деган сўзлар равшан кўриниб туради. Шчит тепасида Кремльнинг Спасск минораси ва қизил юлдуз тасвирланган. Минорадан зар нурлар сочилиб туради. РСФСР ва Украина ССР Давлат байроқлари нурларга тегиб туради.

Значок икки вариантда тайёрланган бўлиб, ундаги сўзлар рус ва украин тилларида ёзилган. (ТАСС).

МОСКВА—ХАРЬКОВ—КИЕВ

Москвали автомобильчиларнинг агитация сафари

ХАРЬКОВ, 22 май. (ТАСС). Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги шарафига Москва—Харьков — Киев маршрути бўйича агитация сафарига чиққан автомашиналар колоннаси кеча Москвадан бу ерга етиб келди.

Москва политехника музейи ташкил қилган автомобиль техникаси сайёр виставкаси жойлашган агитмашина, шунингдек шоферлар марказий клуби бадиий ҳаваскорларининг бир группаси колонна блан бирга бормоқда.

Бугун колонна Киевга жўнайди.

Украина ССР Олий Советининг Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигига бағишланган юбилей сессияси

КИЕВ, 22 май. (ТАСС). Бугун совет халқи улуғ миллий байрами — Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигини ўз ижодий кучлари гуллаб-яшнаган бир шароитда тантана ва шодлик блан кутиб олди. Ана шу буюк воқиа Ватанимиз тарихига унутилмас саҳифа бўлиб киради.

Совет Украинасининг меҳнаткашлари умумхалқ миллий байрамини фидокорона меҳнат блан кутиб олдилар. Украина пойтахтига республиканинг ҳамма бурчакларидан меҳнат ғалабалари ҳақидаги севинчли хабарлар келиб турипти.

Украина ССРнинг давлат байроғи Киевдаги Т. Г. Шевченко номли Давлат академик опера ва балет театри гумбазида мағрурона ҳилпилламоқда. Бутун республиканинг илғор кишилари — депутатлар ва жуда кўп меҳмонлар, Совет Иттифоқидаги қардош республикаларнинг делегациялари, Польша Халқ Республикаси Сеймининг, Канададаги бирлашган украинлар жамиятининг делегациялари бу ерга, Украина ССР Олий Советининг юбилей сессиясига келдилар.

Эрта блан соат 11. Украина ССР Олий Советининг раиси депутат П. Г. Тичина қисқача кириш нутқи блан сессияни очади.

Депутат П. Г. Тичина Украина Совет Социалистик Республикаси Олий Советя, Украина ССР Министрлар Совети ва Украина Коммунистик партияси Марказий Комитети номига СССР Иттифоқи Олий Совети Президиумининг ва СССР Министрлар Советининг, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг табрикномаси олинганлигини билдиради. Бу хабар узоқ давом этган гулдурос қарсаклар блан кутиб олинади.

Украина ССР Министрлар Советининг раиси Н. Т. Кальченко Табрикнома текстини ўқиб беради.

ССР Иттифоқи Олий Совети Президиумининг, СССР Министрлар Советининг ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг коммунизм тантанаси йўлидаги буюк курашда шонли украин халқига янги муваффақиятларга эришишни истаб изҳор қилган тилаги, Украина Совет Социалистик Республикаси шарафига, украин, рус халқларининг ва мамлакатимиздаги барча халқларнинг бузилмас дўстлиги шарафига, бутун дун'ёда тинчликнинг қудратли таянчи — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи шарафига айтилган табрик хитоблари гулдурос қарсаклар блан кутиб олинади.

Раислик қилучи янги хушхабарни ма'лум қилади: СССР Олий Совети Президиуми Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигини нишонлаб ва украин халқининг хўжалик ва маданий қурилишда эришган буюк муваффақиятларини тақдирлаб, Украина Совет Социалистик Республикасини Ленин ордени блан мукофотлади. Депутатлар ва меҳмонлар Фармон текстини зўр э'тибор блан тинглайдилар. Ҳамма ўрнидан туради. Залда давомли овация бошланади. П. Г. Тичина СССР Олий Совети Президиумининг Киев шаҳрини Ленин ордени блан мукофотлаш тўғрисидаги Фармонини ўқиб берганида, яна овация бошланади.

«Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги» тўғрисида доклад қилиш учун Украина Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **А. И. Кириченкога** сўз берилади. Ўртоқ А. И. Кириченко самимий кутиб олинади.

Ўртоқ Кириченко ўз докладининг бош қисмида Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги байрамига келган азиз меҳмонларни, улуғ рус халқининг делегациясини, қардош совет республикаларининг делегацияларини, Ватанимизнинг шонли пойтахти Москва, Ленинград вакилларини, Польша Сеймининг ва Канададаги бирлашган украинлар жамиятининг делегацияларини Украина Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Совет Украинаси Ҳукуматининг Украина ССР Олий Совети Президиумининг топширишига мувофиқ, бутун украин халқи номидан самимий ва ва қизғин табриклайди.

Ўртоқ Кириченко РСФСР ва Совет Украинасининг ишчиларини, колхозчиларини, интеллигенциясини, барча меҳнаткашларини улуғ ва шодиёна байрам блан — Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги блан Украина компартия Марказий Комитети, Украина ССР Ҳукумати, Украина ССР Олий Совети Президиуми номидан самимий табриклайди.

Докладчи Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги буюк тарихий аҳамиятга эга эканлигига тўхталиб ўтади. Бу қайта қўшилиш икки қардош славян халқларининг бузилмас бирлигини абадий мустаҳкамлади.

— Мамлакатимиз тараққиётининг бутун тарихи, — дейди ўртоқ Кириченко, — иккита энг йирик славян халқи — рус ва украин халқларининг ягона Россия давлатига қайта уюшганликлари тарихий жиҳатдан прогрессив аҳамиятга эга бўлганлигини, бирдан-бир тўғри йўл бўлиб ана шу халқларнинг ҳаётидагина эмас, балки мамлакатимиздаги барча халқларнинг ҳаётида ҳам жуда катта роль ўйнаганлигини очиқ кўрсатди. Ажнабий босқинчиларга қарши, помешчикларга ва капиталистларга қарши курашда манфаатларнинг бирлиги, иқтисодий ва маданий тараққиёт манфаатларининг бирлиги Украинанинг Россия блан қайта қўшилишини талаб этар эди. Ҳаёт украин халқи ихтиёрий суратда танлаган ана шу йўл бирдан-бир тўғри йўл эканлигини тўла исбот этди.

Рус ва украин халқларининг асрлардан буён давом этиб келаётган қардошлиги, — дейди докладчи, — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси учун олиб борилган жангларда мустаҳкамланди. Рус пролетариати қаҳрамон Коммунистик партиянинг раҳбарлиги остида ғолибона социалистик революцияга бошчилик қилди ва бу революцияни амалга оширди. Украин халқи рус халқидан кейин биринчи бўлиб Улуғ Октябрь социалистик революцияси йўлига, социализм қуриш йўлига ўтди.

Докладчи рус, украин халқларининг ва улуғ Совет Ватанимиздаги барча халқларнинг ҳаётида ва уларнинг оламшумул тарихий ғалабаларида Коммунистик партиянинг жуда катта роль ўйнаганлиги тўғрисида, халқларнинг бузилмас қардошларча дўстлигининг ҳаётбахш кучи тўғрисида гапирганида, залдагилар гулдурос қарсак чаладилар. Халқларнинг ана шу бузилмас қардошларча дўстлиги Совет Иттифоқининг ажралмас таркибий қисми бўлган Совет Украинаси гуллаб-яшнашининг негизидир.

Ўртоқ Кириченко саноат, қишлоқ хўжалиги, фан ва маданиятни ривожлантиришда украин халқининг Коммунистик партия раҳбарлиги остида эришган муваффақиятларига батафсил тўхталиб ўтади. Бу муваффақиятларнинг ҳаммаси, — дейди докладчи, — рус халқининг ва Ватанимиздаги барча халқларнинг самимий ёрдами натижасидир.

Ўртоқ Кириченко докладини тамомлаб, бундай дейди:

— Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетини, Совет ҳукуматини, рус халқини ва Ватанимиздаги барча халқларни ишонтириб айтаманки, украин халқи, Украина КП Марказий Комитети, Украина ССР ҳукумати шонли Ватанимиз халқларининг дўстлигини кўз қорачиғидай сақлайди ва мустаҳкамлайди.

Докладчи рус ва украин тилларида улуғ Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи шарафига, улуғ рус халқи шарафига, украин ва рус халқларининг бузилмас қардошларча дўстлиги шарафига, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Совет ҳукумати шарафига табрик хитобларини айтганида, гулдурос қарсаклар бошланиб узоқ давом этади.

Украина ССР Олий Совети украин халқи номидан СССР Олий Советига, СССР Министрлар Советига, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига юбориладиган табрикнома текстини баланд руҳ блан қабул қилади.

Украин халқини қардош рус халқи номидан табриклаш учун РСФСР делегациясининг раҳбари РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси **М. П. Тарасовга** сўз берилади.

— Қадрдон ўртоқлар, дўстлар! — дейди ўртоқ Тарасов, — Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги муносабати блан РСФСР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан сизга ва сиз орқали украин халқига рус халқининг, севикли Ватанимиз улуғ пойтахти Москванинг ва Россия Совет федератив Социалистик Республикасида яшовчи бутун халқнинг қизғин табрик ва самимий қутловларини топширишга рухсат этгайсиз **(гулдурос қарсаклар).**

— Украина ССР Олий Советининг юбилей сессиясига келган РСФСР делегацияси, — дейди ўртоқ Тарасов, — Россия Федерацияси халқлари номидан иштирок қилишдек буюк шарафга эга бўлганлиги блан фахрланади. Украина меҳнаткашларининг Россия Федерацияси меҳнаткашларига изҳор қилган самимий муҳаббат ва ишончлари учун уларга ташаккур билдирамиз.

Ўртоқ Тарасов рус ва украин халқининг бузилмас дўстлиги шарафига Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигини нишонлаш юзасидан РСФСР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан украин халқига совғалар топширади. Ҳамма ўрнидан туради. Залда рус халқи шарафига кучли овация бошланади.

Шундан кейин, Белоруссия ССР делегациясининг раҳбари, Белоруссия ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **В. И. Козлов** сўзлайди.

Умумхалқ байрами — Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги кунида, дейди ўртоқ Козлов, белорус халқи халқ хўжалиги ва маданиятини янада ривожлантириш учун, социалистик Ватаннинг қудратини мустаҳкамлаш учун, мамлакатимизда коммунизмнинг тўла ғалабаси учун курашда қардош украин халқининг янги, катта муваффақиятларга эришувини астойдил истайди. **(Қарсаклар).**

Ўзбек халқи делегациясининг бошлиғи, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Ш. Рашидов** ўзбек халқи номидан Украина меҳнаткашларига самимий салом топширади.

— Ўзбек халқида оғанинг байрами бутун оиланинг байрами, деган мақол қадимдан бор, — дейди у. — Совет оиласидаги барча халқлар бугун ўз тантаналарига тўпландилар. Ҳаммамиз ҳозирги кунда биринчи сўзимизни, абадий ташаккур сўзини жонажон ва севикли Коммунистик партиямизга қаратамиз. Коммунистик партия ҳарбир совет кишисининг оиласига бахт ва қувонч келтирди. Коммунистик партия мамлакатимизнинг барча халқларини коммунистик жамият қураётган бахтиёр кишиларнинг ягона қардошлик оиласига жипслаштирди **(Гулдурос қарсаклар).**

Қозоқ халқи делегациясининг раҳбари, Қозоғистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Н. Д. Ундасинов** минбарга чиқади. У, ўз нутқининг бош қисмида Қозоғистон ССР Олий Совети Президиумининг, Қозоғистон ССР Министрлар Советининг ва Қозоғистон Коммунистик партия Марказий Комитетининг украин халқи номига ёзган табрикномасини ўқиб беради.

— Партия ва Совет Иттифоқи ҳукумати, — дейди сўнгра ўртоқ Ундасинов, — Совет Иттифоқидаги барча халқларнинг экономикасини ва маданиятини яшнатиш тўғрисида оталарча ғамхўрлик қилмоқдалар. Ватанимиздаги барча халқлар каби қозоқ халқи ҳам жонажон Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига, Совет ҳукуматига чексиз муҳаббатини изҳор қилади ва мамлакатимизда коммунистик жамият қуришдан иборат буюк ишга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшишга қат'ий қарор бергандир.

Табриклаш учун грузин халқи делегациясининг раҳбари, Грузия ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **М. Д. Чубиниидзега** сўз берилади.

— Грузин халқи, — дейди у, — қардош украин халқининг шодлигига қўшилади ва Совет Иттифоқидаги барча халқларнинг миллий байрами бўлган буюк тарихий воқиани украин халқи блан биргаликда нишонламоқда.

Озарбайжон делегациясининг раҳбари, Озарбайжон ССР Министрлар Советининг Раиси **С. Рагимов** Озарбайжон меҳнаткашлари номидан Украина ССР Олий Советининг сессиясини ва бу сессия орқали украин халқини қизғин табриклайди.

— Совет Озарбайжонининг меҳнаткашлари, — дейди у, — совет кишиларининг ўлмас Лениннинг кўп асрлик шонли дўстликни муқаддас билиб сақлаш ва кучайтириш тўғрисидаги буюк идеяларини амалга ошириш учун олиб бораётган умумий курашида украин халқининг ўйнаган буюк ролига юксак баҳо берадилар. Украинлар, белоруслар, грузинлар, озарбайжонлар, ўзбеклар, — мамлакатимиздаги катта ва кичик социалистик миллатларнинг ҳаммаси миллат сифатида яшаётганликлари учун, бахтли ҳаётлари учун, даставвал, рус халқидан миннатдордирлар. Рус халқи Совет давлатимиздаги тенгҳуқуқли барча миллатлар ўртасида етакчи миллат бўлиб келди, ҳозирда ҳам шундай, бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолади. **(Қарсаклар).**

Табрик учун Литва халқи делегациясининг раҳбари, Литва Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари **М. Ю. Шумаускасга** сўз берилади. У, Совет Иттифоқидаги барча халқларнинг тақдири бир эканлиги тўғрисида гапиради. Совет Иттифоқининг халқлари Коммунистик партиянинг раҳбарлиги остида коммунистик жамият қуриш учун биржон биртан бўлиб курашмоқдалар.

Молдавия ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **И. С. Кодица** молдаван халқининг топшириши блан ва унинг номидан Украина меҳнаткашларини умумхалқ байрами блан табриклайди.

Латвия ССР Министрлар Советининг Раиси **В. Т. Лацис** минбарга чиқади. У, Латвия халқининг Украина меҳнаткашларига юборган табрикномасини ўқиб беради. Бу табрикномада ҳар икки қардош халқнинг тақдири ва тарихий алоқаси бир эканлиги тўғрисида гапирилади.

Қирғиз халқининг табриги самимий ва шодиёна жаранглайди. Делегация раҳбари, Қирғизистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари **К. Каракеев** қирғиз халқининг табригини топширади.

Тожикистон делегациясининг раҳбари, Тожикистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Н. Додхудоев** бундай дейди:

— Украина ва Тожикистон меҳнаткашларининг дўстлиги Ватанимиз халқларининг қардошлик оиласида яшнамоқда ва мустаҳкамланмоқда, республикаларимиз ўртасидаги иқтисодий ва маданий алоқа тобора кенгаймоқда. Тожик халқи Совет Украинаси хўжалиги ва маданиятининг яшнаши блан қувонади ва чин қалбидан Совет Украинасининг янги муваффақиятларга эришувини тилайди.

Арманистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Ш. М. Арушанян** ўз нутқини Коммунистик партияга бағишлайди. Коммунистик партия мамлакатимиздаги барча қардош халқларни абадий жипслаштирди, уларнинг гуллаб-яшнаши учун жуда катта имкониятлар вужудга келтирди,

Туркманистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари **Н. Дурдиева** Украина меҳнаткашларини ўз халқи номидан қизғин табриклаб, бундай дейди:

— Миллий байрам — Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги туфайли украин халқи блан биргаликда қувониб, туркман халқи КПСС Марказий Комитети сентябрь ва февраль-март Пленумларининг қарорларидан илҳомланиб, 1954 йилдаёқ пахтадан ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш учун, чорва моллари сонини анча кўпайтириш, уларнинг маҳсулдорлигини ошириш учун, коммунизм қуришдан иборат умумий ишга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиш учун бутун чорани кўрмоқда.

Шундан кейин, Эстония ССР делегациясининг раҳбари, Эстония ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари **Г. Неллис** сўзлайди. Г. Неллис Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги муносабати блан республикада сиёсий активлик ва меҳнат ғайрати янада ошганлиги тўғрисида, эстон халқининг Ватан бахт-саодати йўлида фидокорона меҳнат қилаётганлиги ҳақида, эстон халқининг Коммунистик партия ишига вафодорлиги ва садоқати тўғрисида гапиради.

Карел-Фин ССР делегациясининг раҳбари, республика Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари **В. В. Карпов** айтадики, Карел-Фин ССРнинг ишчилари, колхозчилари, интеллигенцияси, барча меҳнаткашлари коммунистик қурилишнинг барча соҳаларида қардош украин халқининг янгидан-янги муваффақиятларга эришувини тилайдилар.

Барча қардош иттифоқчи республикаларнинг делегациялари шодиёна байрамни нишонлаш юзасидан украин халқига совғалар, табрикномалар келтирганлар. Делегацияларнинг раҳбарлари ана шу самимий совғаларни йиғилганларнинг гулдурос қарсаклари остида Украина ССР Олий Совети Президиумининг Раиси П. Г. Тичинага топширадилар.

Депутатлар ва меҳмонлар Польша Халқ Республикаси Сейми делегациясининг раҳбари, Давлат Кенгаши Раисининг ўринбосари Стефан Игнарни гулдурос қарсаклар блан кутиб олдилар. Стефан Игнар поляк тилида сўзлади. У, Украина ССР Олий Советига, Олий Совет орқали бутун украин халқига поляк халқининг қардошлик саломини топширди.

— Поляк халқи, — деди Стефан Игнар, — Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги кунида украин халқининг самимий дўстлик ва ҳамкорлик туйғулари блан табриклайди. Совет Иттифоқи халқларини бир-бирлари блан боғлаган ва эндиликда бутун совет халқини халқ демократияси мамлакатларининг меҳнаткашлари блан боғлаган қардошлик воситаларидек воситалар тарихда ҳалигача бўлган эмас эди. Бу алоқалар самимий гуманистик принциплар туфайли мустаҳкамланмоқда. Совет Иттифоқининг ички ва ташқи сиёсати доим ана шу принципларга асосланади.

Тарих тажрибасидан сабоқ олган поляк халқи Совет Иттифоқи халқлари блан дўстликни кўз қорачиғидай сақлайди. Сизнинг куч-қудратингиз ва тараққиётингиз, сиздаги гўзал коммунистик қурилиш эркинлигимизнинг, мустақиллигимизнинг, тинчликнинг гарантиясидир, поляк халқининг ривожланиши ва гуллаб-яшнашининг гарантиясидир.

Украин халқини Канададаги бирлашган украинлар жамияти номидан табриклаш учун делегация бошлиғи, Канада Славянлар комитетининг раиси **И. П. Бойчукка** сўз берилади. Депутатлар ва меҳмонлар уни қизғин табриклайдилар.

— Биз, — деди И. П. Бойчук, — бу улуғвор тантанада қатнашиш имкониятига эга бўлганлигимиз туфайли жуда бахтиёрмиз ва бениҳоя шодмиз. Оғир тақдиримиз бизни қачонлардир яхши ҳаётни қидириб топиш учун четэлга жўнашга мажбур қилган эди. Аммо, ана шу яхши ҳаётни ака-ука ва опа-сингилларимизга Улуғ Октябрь уларнинг ўз юртларида келтирди. Эндиликда биз украин халқининг меҳмонлари сифатида буерга келдик. Биз қайта қўшилган жонажон украин тупроғига ҳурмат блан қараб, уни ўпамиз. Биз бирнеча аср мобайнида украин халқининг содиқ дўсти бўлиб келган улуғ рус халқига бутун украин халқи блан биргаликда ташаккур изҳор қиламиз.

Биз, Совет Иттифоқида озгина вақт бўлсак ҳам рус, украин халқларининг ва Совет Иттифоқидаги барча халқларнинг дўстлигини бузаоладиган куч дун'ёда йўқлигига ишонч ҳосил қилиш имкониятига эга бўлдик.

Украина ССР Олий Советининг сессияси ғоят баланд руҳ блан Украина халқи номидан улуғ рус халқига табрикнома текстини қабул қилади.

Шундан кейин, Украина ССР Олий Совети Россия Совет Федератив Социалистик Республикасининг юбилей сессиясида Украина Совет Социалистик Республикаси номидан қатнашадиган ҳукумат делегацияси составини 35 кишидан иборат қилиб тасдиқлайди. Делегация составида саноат корхоналарининг донгдор кишилари, қишлоқ хўжалигининг илғорлари, фан, адабиёт, сан'ат арбоблари, жамоат ташкилотларининг вакиллари бор.

Раислик қилучи — Украина ССР Олий Советининг Раиси депутат П. Г. Тичина Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги байрами муносабати блан Украина ССР Олий Советининг Президиуми, Украина ССР Министрлар Совети ва Украина КП Марказий Комитети номига қардош иттифоқчи республикалардан, партия, жамоат ташкилотларидан жуда кўп табрикномалар олинганлигини билдиради. П. Г. Тичина йиғилганлар номидан ана шу табриклар учун барча ташкилотларга самимий ташаккур изҳор қилади.

Депутат П. Г. Тичина вакиллари сессияда нутқ сўзлаган қардош республикаларнинг барча делегацияларига украин халқини самимий табриклаганликлари учун, Совет Украинасининг меҳнаткашларига келтирган катта совғалари учун Украина ССР Олий Совети номидан самимий ташаккур изҳор қилади.

Украина ССР Олий Советининг Раиси П. Г. Тичина Украина Совет Социалистик Республикаси Олий Советининг юбилей сессиясини ёпиқ деб э'лон қилади.

Украина ССР Давлат гимни садолари тантанали суратда янграйди.

Халқлар қардошлиги ва дўстлиги байрами

КИЕВ, 23 май. (ТАСС). Бугун — Украин халқи учун чексиз шодлик ва ҳуррамлик блан тўлиб тошган унутилмас кундир.

Киев ажойиб байрам шарафига гуллар, ҳилпираб турган байроқлар ва қизил алвонлар блан чиройлик қилиб безатилган. Биноларнинг саҳнида Маркс, Энгельс, Ленин, Сталиннинг, Коммунистик партия ва Совет ҳукумати раҳбарларининг портретлари, «Москва блан абадий биргамиз, рус халқи блан абадий биргамиз» деб ёзилган катта панноляр қўйилган. Ҳамма жойда «300 рокiв возз'єднання України з Росiєю» деб зар ҳарфлар блан ёзилган рақамлар ва сўзлар порлайди. Ҳамма жойда халқларни қардош республикаларнинг ягона, бузилмас оиласига жипслаштирган шонли Коммунистик партияга бағишланган шиорларни кўрасиз. Украина ҳам ана шу қардош халқлар оиласида ўзининг бахтли тақдирини топди.

Халқ хурсандчилиги денгиз тўлқинидек жўш урмоқда. Музика садолари, украин ва рус қўшиқлари, партия ҳақидаги, Ватан ҳақидаги, дўстлик ҳақидаги қўшиқлар жаранглаб эшитилади. Бу қўшиқлар қаердадир шаҳарнинг узоқ четида бошланиб, хушчақчақ кишилар блан тўлган кўчаларга, от устида турган Богдан Хмельницкий ҳайкали ўрнатилган майдонга ёйилиб кетади. Қўшиқлар Днепр дар'ёси устида, Заднепровьенинг кенг далалари устида улуғвор янграйди.

Киев куйлайди, бутун Украина куйлайди.

Барча умумхалқ байрамларидагидек бугун ҳам тантанали тусда безатилган янги Крешчатик ҳаммани завқлантиради. Крешчатик бугун айниқса гўзал ва улуғвордир. Қайси томондан қарасангиз ҳам — оппоқ тош бинолардан иборат проспектнинг ажойиб манзараси кўринади, эндигина барг чиқарган кўмкўк каштан ва жингалак липа дарахтлари бинолар ҳуснига ҳусн қўшади.

Ҳукумат минбарида Маркс, Энгельс, Ленин, Сталин портретлари туширилган қизил байроқ тикилган. Минбарларга КПСС Марказий Комитетининг а'золари, Украина КП Марказий Комитетининг а'золари, СССР Олий Совети ва Украина ССР Олий Советининг депутатлари, республиканинг донгдор кишилари, кўпсонли меҳмонлар — РСФСР, Белоруссия, Ўзбекистон, Қозоғистон, Грузия, Литва, Озарбайжон, Молдавия, Латвия, Қирғизистон, Тожикистон, Арманистон, Эстония, Туркманистон, Карел-Фин ССРдан келган делегациялар, дўстона Польша Халқ Республикасининг вакиллари чиқадилар.

Ҳукумат минбарига А. И. Кириченко, Н. Т. Кальченко, Д. С. Коротченко, ўртоқлар, РСФСР Олий Совети Президиумининг раиси М. П. Тарасов, иттифоқчи республикалар делегацияларининг раҳбарлари чиқадилар.

Фанфаралар парад бошланишидан дарак беради. Парадни ёш барабанчилар бошлаб беради. Улар кетидан офицерларнинг терма колонналари ўтади. Жанговар командирлар сафида Богдан Хмельницкий ордени кавалерлари — Москва, Сталинград, жонажон совет юртининг ҳимоячилари шахдам қадам ташлаб борадилар. Минбарлар ёнидан пиёда аскарлар, учучилар, танкчилар, ҳарбий ўқув юртларининг курсантлари дадил қадам ташлаб ўтадилар. Суворовчиларнинг текис сафлари ҳаммани завқлантиради.

Жанговар техниканинг марши бошланади. Ҳархил системали ва калибрдаги тўплар ўрнатилган кучли шатак машиналари ерни ларзага келтиради. Крешчатикда моторларнинг гумбурлаши тўхтартўхтамас осмондан самолётларнинг товуши эшитилади. Реактив самолётлар шаҳар устидан яшиндай тез учиб ўтадилар. Уларнинг учиши ҳаммани қойил қилади.

Парад тамом бўлди. Украина пойтахти меҳнаткашларининг тантанали юриши бошланади. Намойишчиларнинг байрам колонналари Крешчатикнинг кенг майдонига кириб келади. Намойишчилар олдида СССР, РСФСР ва Украина ССР Давлат байроқлари мағрурона ҳилпирайди. Миллий кийимлар кийган йигит ва қизлар Ленин ордени макетини кўтариб борадилар. Совет Украинаси ва Киев шаҳри ана шу юксак мукофотга сазовор бўлдилар. Намойишчилар «300 рокiв возз'єднання України з Росiєю» деб гуллардан ясалган транспарантни, ўнолтита иттифоқчи республиканинг герби ва байроқларини кўтариб борадилар. Улар кетидан шаҳар байроқдорлари колоннаси ўтади.

Болалар колонналари жуда чиройлик безатилган. Қизил лолақизғалдоқлар олма дарахтининг гуллаган шохлари блан чирмалган, қизил байроқчалар — зангор, қизил ва кўк шарлар блан чирмалиб кетган. Пионерлар кўтариб бораётган панно ва транспарантларда бахтиёр болалик учун Коммунистик партияга самимий ташаккур сўзлари ёзилган. Қувноқ, хушчақчақ физкультурачилар ўтади. Спортчиларнинг олдида — украин енгил атлётикачилари, сузучилари, волейболчилари ва штангчилари томонидан олинган мукофотлар кўтариб ўтилади.

Район меҳнаткашларининг колонналари қизил байроқлар остида ўтадилар. Улар В. И. Ленин ва И. В. Сталиннинг, партия ва ҳукумат раҳбарларининг портретларини кўтариб борадилар. Коммунистик партия шарафига, совет халқларининг дўстлиги шарафига украин ва рус тилларида айтилган табрик сўзлари қудратли «ура» садолари блан қўшилиб кетади. Шаҳар саноат корхоналарининг коллективлари ўтади. «Ленинская кузница», «Большевик», «Красний экскаватор», «Точэлектроприбор» ва бошқа заводларнинг ишчилари Совет ҳокимияти йилларида республика саноатида юз берган ғоят катта ўзгаришларни кўрсатучи диаграммаларни баланд кўтарганлар.

Кўп плакатларда — шонли кун шарафига олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилганлиги ҳақида рапортлар ёзилган. Горький номли, Лепсе номли, Письменний номли заводларнинг, ипак комбинатининг, Карл Маркс номли, Смирнов — Ласточкин номли фабрикаларнинг ва неча ўнлаб бошқа корхоналарнинг коллективлари беш ойлик планларини муддатидан илгари бажардилар.

Бугун украин халқи рус халқининг ва Совет мамлакатидаги барча халқларнинг ёрдами туфайли барпо этилган оғир индустриянинг тараққиёт йўлини ўзининг севикли Ватани учун қонуний ифтихор ҳислари блан кўздан кечирмоқда.

Эндиликда Украинада чиқарилаётган кўмир Франция, Бельгия ва Италиянинг ҳаммасида чиқарилаётган кўмирдан кўпроқдир. Украина Франция блан Италиядагидан кўра кўпроқ чуян ишлаб чиқармоқда, машинасозлик жиҳатидан эса Европада биринчи ўринлардан бирида турмоқда.

Колонналардан:

— Яшасин халқлар ўртасидаги қардошларча дўстлик!

— Улуғ рус халқига шон-шарафлар бўлсин! — деган сўзлар янграйди.

Бахтиёр украин халқининг байрами ажойибдир. У ўз муваффақиятлари блан қувонса бўлади.

Аҳоли учун озиқ — овқат маҳсулотларини ҳамда кенг исте'мол моллари ишлаб чиқаручи саноат учун хомаш'ёни мўл-кўл қилиш учун курашаётган Украина қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари зўр муваффақиятларга эришдилар. Ўтган йили Украина Ватанга урушдан илгариги 1940 йилдагига қараганда анча кўп буғдой берди.

Украин миллий кийимларини кийган намойишчиларнинг чиройлик колоннаси ўтмоқда. Бу Т. Г. Шевченко номидаги Киев опера ва балет театри, консерватория, «Думка» капелласи ва музика мактабининг терма хори ва оркестридир. Минбардагилар украин сан'ати вакилларини қарсаклар блан қизғин табриклайдилар.

Совет Украинаси — илғор социалистик маданият республикасидир, унинг маданияти қудратли рус маданиятининг самарали та'сири остида барқ уриб яшнамоқда.

Крешчатикдан олимлар, ёзучилар, студентлар ўтадилар. Улар ғоят катта ғамхўрлик ва ёрдам учун партияга ва ҳукуматга, рус халқига самимий муҳаббат ва ташаккур ҳислари блан тўлиб-тошган ҳолда байрамга чиқдилар. Бу ғамхўрлик ва ёрдам туфайли украин халқи маданий қурилиш соҳасида мислсиз катта муваффақиятларга эришди. Ҳозирги вақтда республикада 147 та олий ўқув юрти ишлаб турмоқда. — Бу Ғарбий Европадаги ҳарқандай капиталистик мамлакатдаги олий ўқув юртларининг сонидан кўпроқдир. Украинанинг олий ўқув юртларида совет ҳокимиятидан илгариги вақтдагига қараганда ўн баравар кўпроқ студентлар ўқимоқда.

Киев шоду-ҳуррам, Совет Украинаси тантана қилмоқда.

Халқаро ҳаёт майдонига чиққан Украина умумхалқ байрами — икки қардош халқнинг қайта қўшилишининг 300 йиллиги кунида янги Хитой меҳнаткашларига, Корея, Мўғулистон, Польша, Чехословакия, Болгария, Руминия, Венгрия, Албания, Германия Демократик Республикаси меҳнаткашларига — тинчлик, демократия ва социализм учун ҳормай-толмай кураш олиб бораётган барча халқларга алангали, самимий салом йўллайди.

Крешчатикда табрик хитоблари янграб эшитилади:

— Яшасин халқлар дўстлиги!

— Яшасин бутун дун'ёда тинчлик!

Намойишчиларнинг безатилган колонналари тўхтовсиз ўтиб туради. Байрам унутилмас таассурот қолдирди. Украин халқи Коммунистик партияга бўлган ўз муҳаббати ва ишончини, КПСС Марказий Комитети ва Совет Ҳукумати теварагига жипслашганлигини, коммунизм қурилишида янгидан-янги ғалабалар учун курашга тайёр эканлигини яна бир марта намойиш қилиб кўрсатди. Намойиш шонли Совет Ватанидаги социалистик миллатларнинг бузилмас, абадий дўстлигининг чинакам тантанаси бўлди.

Киев меҳнаткашларининг байрам намойишида 500 минг киши қатнашди.

Москвада „Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги" виставкаси очилди

22 майда Давлат тарих музейида «Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги» деган виставка очилди.

Виставкани РСФСР Маданият министри Т. М. Зуева очди.

Виставканинг бешта залида юзларча тарихий ҳужжатлар, жанговар шуҳрат реликвиялари, меҳнат ва рўзғор буюмлари, қадимги ёзув ёдгарликлари, маданият ва сан'ат асарлари қўйилган.

Биринчи залдаги материаллар катта тарихий воқиани — Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг э'лон қилинишини тасвирлайди. Украин рассоми М. Дерегус томонидан чизилган катта полотнода Переяслав Радаси ва украин халқини Москва блан абадий қайта қўшилишга чақиручи Богдан Хмельницкийнинг нутқ сўзлаб турган пайти тасвирланган.

Ойнали витринада — ўша замондаги казак қўшинлари қурол-аслаҳаларининг намуналари ва бошқа реликвиялар қўйилган. Бу ерда 1653 йилнинг 1 октябрида Москвада бўлиб ўтган земский собор ҳақидаги ҳужжатлар ҳам бор. Бу земский соборда Украинани Россия составига қабул қилишга ҳамда Украинани ва Белоруссияни озод қилиш учун шляхтачилар Польшасига қарши уруш э'лон қилишга розилик берилган эди.

Иккинчи залдаги экспозициялар украин деҳқонларининг турмуши ва меҳнатини, Украинада капитализмнинг ривожланишини акс эттиради. Залнинг ўртасида Лениннинг қуйидаги ажойиб сўзлари катта ҳарфлар блан ёзиб қўйилган: «Великорус ва украин пролетарларининг бирлашган ҳаракати асосидагина Украинанинг озод **бўлиши мумкин,** бундай бирлашган ҳаракат **бўлмаса,** озод Украина ҳақида сўз ҳам бўлиши мумкин эмас».

Ҳужжатлар рус, украин халқлари ҳамда СССР даги бошқа халқларнинг қардошлик иттифоқи ва дўстлиги революция алангасида, граждакнлар уруши ва четэл ҳарбий интервенцияси алангасида қандай мустаҳкамланганлиги ва чиниққанлигини кўрсатади. Рассом С. Дудникнинг 1922 йил декабрида Бутуниттифоқ Советлар биринчи с'ездида СССРни тузиш тўғрисидаги шартнома имзоланган тарихий пайтни ифодалаган янги картинаси биринчи марта виставкага қўйилган.

Кўпсонли экспонатлар Коммунистик партиянинг раҳбарлиги остида, рус халқининг ва бошқа халқларнинг ғоят катта, қардошлик ёрдами туфайли Украинада қандай қилиб қудратли индустрия вужудга келтирилганлигини кўрсатади.

Виставкада Улуғ Ватан уруши воқиалари ёрқин ифода этилганки, бу уруш вақтида совет халқларининг бузилмас дўстлиги янада кўпроқ чиниқди.

Кўп залларга қўйилган экспонатлар рус маданиятининг украин маданиятига кўрсатган самарали та'сирини ифодалайди. Совет даврида миллий маданиятнинг равнақи тўғрисида қизиқарли ма'лумотлар келтирилган. Республикада ҳозирги вақтда 30 мингга яқин мактаб бор, 144 олий ўқув юрти, фанлар академияси ва ўнларча бошқа илмий-текшириш муассасалари бор, ҳамма областьларда театрлар, клублар, Маданият саройлари барпо этилган.

Виставкани очиш маросимида пойтахт кенг жамоатчилигининг вакиллари ҳозир бўлдилар.

(ТАСС).

Ўзбекистон ва Украина олимларининг ҳамкорлиги

Ўзбекистон ва Украинанинг пахташунос олимлари ўртасида ижодий ҳамкорлик йилдан-йилга мустаҳкамланмоқда. Украина пахтачилик илмий-текшириш институтининг ходимлари Тошкентга тез-тез келиб турадилар. Институт раҳбарлари Белоус ва Горянский ўртоқлар бу ерга келиб, Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-текшириш институтининг тажриба станциялари ва лабораторияларининг ишлари блан муфассал танишдилар. Украина ССР пахтакор районларидаги МТС директорлари ва агрономларининг бир группаси ҳам шу мақсад блан Тошкентга келиб кетди. СоюзНИХИ илмий ходимларидан Канаш, Кокуев, Дадабоев, Пархоменко, Соколов ва бошқа ўртоқлар Украинага бориб келдилар.

Тошкентдаги пахтачилик институти пахтанинг энг яхши гибрид сортларини Киевга ҳарйили юбориб туради. Пахтанинг бу сортлари Украина селекциячиларининг ишлари учун бошланғич материал бўлиб хизмат қилади. Бу йил Киевга пахтанинг 25 сорти юборилди. Ҳар иккала пахтачилик институти томонидан олиб бориладиган илмий-текшириш ишларининг тематик планларини биргаликда муҳокама қилиш одат бўлиб қолди. Бундай қилиш ўзбек ва украин олимларига бир-бирларига ёрдам кўрсатиш, иш тажрибалари блан ўртоқлашиш имконини беради.

СоюзНИХИ коллективи Украинанинг шу соҳада иш олиб борадиган бошқа илмий-текшириш институтлари блан ҳам маҳкам алоқа ўрнатган. Тошкентнинг пахташунос олимлари Украина ССР Фанлар академиясининг физиология ва агрохимия, экономика, энтомология ва фитопатология институтлари коллективлари блан, Харьковдаги қишлоқ хўжалик институти ва бошқа ташкилотлар блан бир-бирларига илмий асарларини юбориб турадилар. (ЎзТАГ).

Украина ҳақидаги ноёб китоблар

Навоий номидаги Ўзбекистон давлат халқ кутубхонасига келучи кўп экскурсиячилар Украинанинг ва унинг Россия блан қайта қўшилишининг тарихи тўғрисидаги китобларга шу кунларда айниқса қизиқмоқдалар. Бу масала юзасидан кутубхонада сақланаётган ноёб китоблар алоҳида э'тиборни жалб этади. Улар орасида 1581 йилда Острог шаҳрида биринчи рус матбаачиси Иван Федоров томонидан нашр этилган Острог библияси анча қимматлидир. Бу ноёб китоб ғарби-жанубий украинларнинг улуғ рус халқи блан алоқаларни кенгайтириш учун олиб борган курашининг адабий ёдгорлигидир.

Шунингдек, «Давлат ёрлиқлари ва шартномалари тўплами» ҳам ноёб нашрлар жумласидандир. Бу тўпламда жуда муҳим тарихий воқиага — Украинанинг Россия блан қайта қўшилишига бевосита тааллуқли бўлган расмий материаллар э'лон қилинган. Кутубхонада «Россия империясининг қонунлар мажмуаси» ҳам сақланади.

(ЎзТАГ).

Андижонли пахтакорларнинг маслаҳатлари асосида ғўза парваришини ҳартарафлама кучайтириб юборайлик!

Мўл ҳосил учун курашда

Пискент район, Керовчи қишлоқ советидаги Молотов номли колхоз ўтган йили 650 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 24 центнердан ҳосил топшириб, районда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш планини бажарган эди.

Колхоз пахтакорлари бу йил 720 гектар ернинг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштириш учун курашиб, ғўза парваришини тобора кучайтирмоқдалар. Улар ўзаро мусобақа асосида ишлаб, ҳозир 720 гектар ердаги ғўзанинг дастлабки парваришини тамомладилар. Улар ғўза парваришида механизаторлар блан ҳамкорликда ишлаб, культивация, чопиқ ва яганалаш ишларини бир-бирига боғлаб олиб бормоқдалар.

Ғўза парваришида айниқса ўртоқ Ўразбой Юсупов бошлиқ бригада а'золари колхозда биринчи ўринда кетаётир. Бу бригада а'золари 110 гектар ердаги ғўзани ҳаммадан олдин яганадан чиқардилар. Ғўзани чопиқ ва яганалаш ишларида Мухтарам Хайтматова, Хайри Сулаймонова, Ҳанифа Мирзаахмедова ва Шамиписо Деҳқонова каби колхозчилар бошқаларга намуна кўрсатаётирлар.

Шунингдек, колхознинг Қурбонқул Хайдаров, Мадали Ҳамдамов ва Қурол Душаев бошлиқ бригадаларида ҳам ғўза юқори сифатли парвариш қилинмоқда. МТСнинг шу колхозда хизмат қилаётган Буглов ва Ҳамроев ўртоқлар бошлиқ трактор бригадаларининг механизаторлари бир-бирлари блан мусобақалашиб, ғўза қатор ораларини культивация қилишда кунлик иш нормаларини ошириб бажармоқдалар.

Боқижон Умаров, Бакир Усмонов сингари моҳир универсалчилар зўр ғайрат блан ишлаб, кунига 15 — 16 гектар ердаги ғўзани культивация қилмоқдалар.

А. АЗИЗБЕКОВ.

Ҳарбир чопиқ агрегати блан 1200 гектар ердаги ғўзани ишлаб бериш учун курашаётирлар

Ўртасарой районидаги биринчи МТС 4-нчи трактор бригадаси а'золарининг ватанпарварлик чақириғига Чиноз районидаги биринчи МТСнинг механизаторлари якдиллик блан қўшилдилар. Мактуб барча трактор бригадаларида қизғин муҳокама қилинди. Улар чақириққа жавобан ҳарбир чопиқ агрегати блан мавсумда 1.200 гектар ердаги ғўзани юқори сифатли ишлаб бериш юзасидан ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олдилар.

МТСнинг М. Горький номли колхозда хизмат қилаётган ўртоқ Х. Валиуллин бошлиқ трактор бригадасининг универсалчилари ўртасаройли ватанпарварлар чақириғига амалий иш блан жавоб бермоқдалар. Универсалчилардан ўртоқ Мўминов мактубни муҳокама қилишга бағишланган йиғилишда сўзлаб бундай деди:

— Юқори ҳосил етиштиришда колхозчиларга етарли ёрдам бериш бизнинг энг муҳим бурчимиздир. Ғўзани сифатли парвариш қилишда ўртасаройлиларнинг ташаббуси бизни ҳам ғайратлантириб юборди. Бригадамиз культивация юзасидан берилган топшириқни ошириб бажариб, биринчиликни эгаллади. Биз бу муваффақиятни мустаҳкамлаш учун унумли ишлаймиз.

Каганович номли колхозда хизмат қилаётган ўртоқ Ким Илья бошлиқ трактор бригадасининг универсалчилари социалистик мусобақани кучайтириб, ғўзани культивация қилишда янги ютуқларни қўлга киритдилар. Бригада кейинги беш кунликда топшириқни 176 процент бажарди.

Бригаданинг илғор универсалчиси Нишонбой Кулибоев 260 гектар, Суяр Иброҳимов 200 гектар ердаги ғўзани культивация қилиб, топшириқни ошириб бажардилар.

Ўртасаройли механизаторларнинг мактуби муҳокама қилиниши трактор бригадалари, универсалчилар ўртасида социалистик мусобақанинг янада қизғин тус олишига сабаб бўлди. «XIX партс'езд» колхозида ишлаётган ўртоқ М. Алиев бошлиқ 2-нчи трактор бригадаси графикда мўлжалланган 359 гектар ўрнига 651 гектар ердаги ғўзани биринчи культивациядан чиқарди, топшириқни 182 процент адо этди. Бригада блан мусобақадош ўртоқ Қўлдош Йўлдошев бошлиқ бригада ҳам 654 гектар ернинг ғўзасини культивация қилиб, планни 160 процент адо этди. «XIX партс'езд» колхозидаги 3-нчи трактор бригадасининг универсалчиси С. Мадалиев, «Қизил октябрь» колхозидаги универсалчи Р. Исҳоқов ўртоқлар ўртасаройли илғор механизаторларнинг ташаббусига қўшилиб, ҳарбир чопиқ трактори блан мавсумда 1.400—1.500 гектар ердаги ғўзани культивация қилиб бериш юзасидан оширилган янги мажбурият олдилар. Ўртоқ Мадалиев ҳозиргача 370 гектар ердаги ғўзани культивация қилди.

Социалистик мусобақа асосида ишлаётган МТС механизаторлари биринчи культивация планини 109 процент бажардилар. Кўпчилик бригада 2-нчи культивацияни бошлаб юборди. МТС коллективи иккинчи культивацияни муддатидан беш кун илгари — 30 майда туғаллаш мажбуриятини олиб зўр ғайрат блан фидокорона меҳнат қилмоқда.

К. ШОБОРАТ.

КОЛХОЗ ТЕМИРЧИСИ Ф. МУРОДОВНИНГ ОТ КУЛЬТИВАТОРИ

Октябрь районидаги Андреев номли колхоз йирик пахтакор колхозлардан ҳисобланади. Колхоз бу йил катта майдонларга чигит экди. Ана шу ерлардан мўл ҳосил етиштириш учун зўр куч талаб қилинади. Ҳарбир колхозчи ғайрат блан ишлаб меҳнат унумини ошириш, дала ишларида янгидан-янги усулларни жорий этиш йўли блан ғўза парвариши сур'атини оширмоқда.

Шуни ҳам айтиш керакки, колхознинг пахта далалари табиий тузилиши жиҳатидан паст-баландликдан иборат. Шунинг учун бу ерлардаги ғўза қатор ораларини, айниқса кўндалангига ишлаш ҳаммавақт ҳам мумкин бўлавермайди.

Колхозчилар яганалаш ва ғўза қатор ларини кўндалангига ишлашни ўз вақтида бажариш учун мавжуд от культиваторларидан фойдаланмоқдалар. Шу блан бирга колхоз темирчиси Ф. Муродов конструкциясида ясалган, ғўзани кўндалангига ишлаш учун мўлжалланган махсус от культиватори ҳам қўлланилмоқда. Шунинг учун колхозда қисқа вақт ичида 470 гектар нотекис, паст-баландлик ерлардаги ғўза қатор ораларини кўндалангига ишлаб чиқиш мумкин бўлди.

Колхозчи Ф. Муродов культиватори мустаҳкам учбурчакли рамдан (1) иборат бўлиб, рам эни ва қалинлиги 12х40 ва 8х30 миллиметрли пўлат дастакдан ясалиб, дастаклар болт блан маҳкамланади. Рамга болтлар блан ер юмшатадиган панжалар (2) ўрнатилади. Панжаларнинг ер юмшатиш кенглиги 230 миллиметрдир. Рамнинг орқа томонига культиваторнинг дастаси (3) ўрнатилган. Бу даста блан культиваторнинг ҳаракати бошқарилади. Культиваторнинг олди томонида ғилдираги (4) бор. Ғилдирак блан культиваторнинг юриш чуқурлиги созланади.

Культиваторда от қўшиш учун 3 та илгак бор. Олдинги (5) илгакка постромка валиги, кейинги икки илгакка (6) шоти илинади.

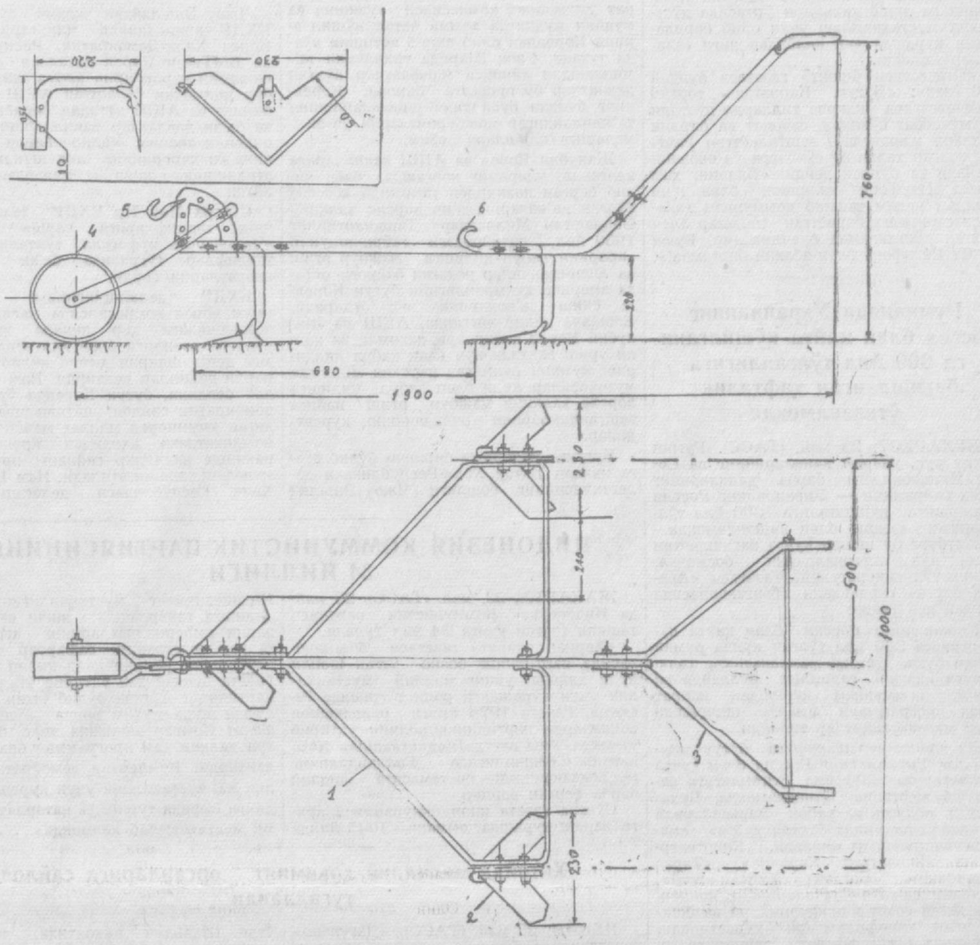

Ғўза қатор ораларини кўндалангига ишлайдиган от культиваторининг схемаси.

Культиватор қаторни кўндалангига ишлаганда бир йўла юмшатилган уч йўл солиб, йўллар ўртасида ҳар уяда уч тупдан ғўза қолдириб кетади. Йўллар 23—25 сантиметр, ғўза уялари оралиғи 25—27 сантиметр кенгликда бўлади.

Ишлаш кенглиги 146 сантиметр бўлганда бу культиватор блан бир кунда ўрта ҳисобда 3—4 гектар ердаги ғўза қатор ораларини ишлаш мумкин. Ҳолбуки, мавжуд от культиваторларининг ишлаш кенглиги тор бўлгани учун улар блан бир кунда кўп деганда 2 — 2,5 гектар ердаги ғўза қатор оралари ишланмоқда.

17 май куни колхознинг 3-нчи ва 5-нчи бригадаларида Ф. Муродов культиватори синовдан ўтказилди. Ма'лум бўлдики, кўндаланг культивация қилинганда қатор ораси (туплар қўл блан ростлангандан кейин) 50 сантиметр бўлиб ва ҳар уяда уч тупдан ғўза қолди. Демак, ҳар гектарда белгиланган миқдорда ғўза туплари бўлиши та'мин этилди.

Культиватор иш органлари ерга текис етиб, тупроқни бирхилда яхши юмшатади ва ернинг нами тез кўтарилиб кетмайди.

Андреев номли колхоз а'золарининг паст-баланд ерларда ғўза қаторларини кўндалангига ишлайдиган от культиваторини яратишдаги ташаббуслари э'тиборга сазовордир. Бу культиватор қўл меҳнатини анча камайтиради ва ҳарбир ишнинг ўз муддатида бажарилишига ёрдам беради.

Областимизнинг кўпчилик районларида пахта майдонлари адирсимон, ҳархил нишабликдаги паст-баландликдан иборат. Ана шундай ердарда Андреев номли колхознинг темирчиси Ф. Муродов культиваторидан фойдаланиш лозим.

Биз, культиватор иш органларининг ишлаш кенглигини 230 миллиметр эмас, балки 300 миллиметр қилишни тавсия қиламиз. Шунда уялар орасидаги масофа 200 миллиметр бўлиб, ҳарбир гектардаги ғўзанинг туп қалинлиги тўла нормал бўлади.

Мавжуд иш органлари қолдирилса ҳам мумкин. Бу ҳолда уларнинг оралиғи торайтирилиб, 430—450 миллиметр қилиниши керак. Шунда уялар ораси 200—220 миллиметргача камаяди.

Ғўзанинг кейинги парваришларида кўндалангига ишлаш пайтида культиваторнинг ҳозирги иш органлари ўрнига СКЗ боронка типидаги энсиз юмшатадиган панжаларни ўрнатиш ҳам мумкин.

В. КОНДРАТЮК,
Г. РУДАКОВ,

Союз НИХИ Марказий механизация ва агротехника станциясининг илмий ходимлари.

Илғор районнинг қолоқ колхозлари

(«Тошкент ҳақиқати» мухбиридан.)

Калинин ва Оҳангарон районларидан келган ўзаро текшириш бригадасининг а'золари Оржоникидзе районидаги колхозларнинг далаларида бўлиб, ғўза ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларининг қандай парвариш қилинаётганлигини текширишдан ўтказдилар. Мусобақадошларнинг келиб-кетганига бир ҳафта бўлди. Шу давр ичида Оржоникидзе район пахтакорлари ва сабзавотчилари ўз мусобақадошларининг маслаҳатларини қандай бажараётирлар?

Илғор колхозларнинг а'золари ўзаро текшириш даврида аниқланган камчиликларни тезда тугатиш учун барча тадбирларни кўрдилар ва шу кунларда ғўзанинг парваришини намунали олиб бормоқдалар. Қибрай қишлоқ советидаги Сталин номли колхоз а'золари мўл ҳосил учун курашни ҳартарафлама кучайтириб, катта майдонлардаги ғўзани дастлабки парваришдан чиқариб бўлаётирлар. Колхозда ғўзанинг кўп қисми механизация асосида ягана қилинди. Культивация ва чопиқ графиги ҳардоим ошириб бажарилаётир. Шунингдек, Сталин қишлоқ советидаги Пушкин номли колхозда ҳам ғўза парвариши графикда кўрсатилганидек тез сур'ат блан олиб борилмоқда. Райондаги Маленков номли, Киров номли ва «Қизил Ўзбекистон» колхозларининг а'золари чигит экиш даврида юз берган табиий кечикишдан чиқиш ва ғўзани эрта ҳосилга киритиб олиш учун ҳамма тадбирларни амалга ошириб, мўл ҳосилга пухта замин яратаётирлар.

Лекин, райондаги айрим колхозларда ўзаро текширишдан кейин ҳам, ғўза парваришидаги қолоқлик тугатилмаётир. Бу хилдаги колхозларнинг раҳбарлари мавжуд бўлган техника ва ички имкониятларни ғўза парваришини ҳартарафлама кучайтиришга тўла сафарбар этмаётирлар.

«Сталинград» колхози (раиси ўртоқ Қ. Юсупова) ўтган йилдаги каби бу йил ҳам ғўза парваришида жуда орқада қолмоқда. Кўпгина бригадалар ҳалигача ғўзанинг биринчи парваришини ҳам тугалламаганлар. Айрим далаларда ғўзани ягана қилиш сифатсиз ўтказилгани учун ғўза яхши ривожланмаётир. Колхозда дала ишлари бир-бирига боғлаб олиб борилмайди. Культивация блан чопиқ ўртасида, ўғитлаш ва суғориш ўртасида кўп вақт узилиш бўлиб қолмоқда. Худди шу аҳволни Охунбобоев номли (раиси ўртоқ Ж. Норимов) колхозда ҳам учратиш мумкин. Колхоз раҳбарлари ҳамма кучни ғўза чопиғига тўла жалб этмаганлар. Кўпгина ерлардаги ғўза шу вақтгача ягана қилинмаган.

Оржоникидзе районида ғўза парваришини ҳартарафлама кучайтириб юбориш учун барча имкониятлар мавжуд. Колхозларда от-улав кучлари етарли. МТС механизаторлари ўртасаройли механизаторларнинг ташаббусига қўшилиб, агрегатларнинг унумли ишлашига эришмоқдалар. Ҳарбир агрегат блан кундалик норма бажарилаётир. Лекин шундай бўлса ҳам, МТС механизаторлардари дала ишларининг айрим турларини графикда кўрсатилган муддатда бажариб бермаётирлар. Масалан, эгат олиш ишлари жуда суст олиб борилаётир. Шунинг учун сув-талаб бўлган ғўза ўз вақтида суғорилмаётир. Бундан ташқари, ғўзани механизация асосида ўғитлаш ҳам талабга жавоб бермайди.

Оржоникидзе район партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари ҳамда қишлоқ хўжалик мутахассислари ғўза парваришини янада кучайтиришлари ва барча майдонларда олинган социалистик мажбуриятни қоплайдиган даражада мўл ҳосил етиштиришга эришишлари керак.

Совхознинг илғор бригадасида

Ховос районидаги 2-нчи «Боёвут» совхоз 1-нчи бўлимининг Ҳомутқул Усмонов бошлиқ бригадасида ғўза парвариши қизғин бормоқда. Бригада а'золари бу йил 85 гектар ернинг ҳар гектаридан 33 центнердан пахта етиштириш ҳақида олган мажбуриятини бажариш учун астойдил ҳаракат қилиб, ҳар гектар ерда ғўзани нормал қалинликда ўстираётирлар. Ҳозир бу бригадада 1-нчи культивация тамомланиб, 2-нчи культивация ва чопиқ бошланиб кетди.

Бригада ишчилари ғўзани бўлимда биринчи бўлиб органик минерал ўғитлар блан озиқлантирди ва 60 гектар ерни 1-нчи сувдан чиқарди. Суғоришда ишлаётган тажрибали сувчилардан Мавлонота Мўминов, Мурод Абдиев, Исаев ва Худойбердиевлар ғўзани қондириб суғораётирлар.

Г. СУВОНҚУЛОВ.

Шу кунларда Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасида

II

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси территориясида қурилган ва қурилаётган ҳамма иншоотларнинг умумий ҳажми икки миллион кубометрни ташкил қилади. 1939—1941 йилларда ўтказилган ва 20 мингга яқин колхознинг, минглаб совхозларнинг, 500 га яқин МТСнинг, тўртюздан кўпроқ илмий-текшириш муассасаларининг, юз минглаб қишлоқ хўжалик илғорларининг муваффақиятларини намойиш қилган виставкадаги ҳамма иншоотларнинг ҳажми тўққиз минг кубометр бўлган эди.

Мана шу икки рақамни таққослашнинг ўзи бу йил очиладиган виставканинг нақадар катта эканлигини яққол кўрсатади. Виставкага келганлар унинг юзлаб биноларида хилма-хил минглаб экспонатларни кўрадилар. Бу экспонатлар орасида серҳосил буғдой боғларидан тортиб, қишлоқ хўжалик авиациясининг самолётларигача бор.

Виставкага келганлар «Пахта» павильонига кириб, ўтган йил 5400 гектар пахта майдонининг ҳарбир гектаридан 32 центнердан ҳосил етиштирган Қозоғистондаги «Пахтаорол» совхозининг иш тажрибалари блан танишадилар. Бу ерга келганлар «Ғалла» павильонида Ўрол ва Сибирьдаги бирқанча совхозлар ва колхозларнинг иш тажрибалари блан танишганларида, ғалла етиштиришни кўпайтириш учун қўриқ ва бўз ерлар нақадар катта резерв эканлигини билиб оладилар. «Деҳқончилик» павильонида тўғри олмошлаб экишларни ўзлаштириб, сара уруғчилик соҳасида катта муваффақиятларга эришган колхозлар, совхозлар, илмий-текшириш ва тажриба муассасаларининг муваффақиятлари кўрсатилади. Қардош иттифоқчи республикаларнинг павильонларида қишлоқ хўжалиги соҳасидаги муваффақиятлар блан бирқаторда кўпмиллатли мамлакат халқларининг мазмунан социалистик, шаклан миллий маданиятларини ривожлантиришдаги жуда катта муваффақиятлари ҳам ёрқин мисоллар блан намойиш қилинади.

Виставка шу йил 1 августда очилади. Ҳозир ҳарқайси павильоннинг ичида қизғин ижодий иш олиб борилмоқда. Заллар, стендлар жиҳозланмоқда, паннолар чизилмоқда, скульптура группалари битказилмоқда. Мамлакатнинг ҳамма томонидан яхшилаб ўралган экспонатлар виставкага келабошлади.

Виставканинг бош павильонига кирамиз. Бу павильон ҳаммани қизиқтирадиган катта темага бағишланган. Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг мамлакат иқтисодий ва мудофаа қувватини янада мустаҳкамлашга, совет халқининг моддий фаровонлигини, турмуш даражасини тинмай оширишга қаратилган сиёсати совет кишилари томонидан қандай қилиб амалга оширилаётганлиги, СССР меҳнаткашлари қандай қилиб коммунизм қураётганлиги шу павильонда яққол кўрсатилади.

Бош павильон биноси тўққизта кўргазма залидан иборат.

...Марказий зал давримизнинг энг улуғ ҳужжатига — СССР Конституциясига бағишланган. Унинг ичида қурилган ва залнинг жуда катта гумбазигача бориб етган, бирнеча метр узунликда бўлган ховозалар ҳали олингани йўқ. Шу залга кириб унинг тепасига қарасангиз, гумбаз остига олтин юлдуз ва шуҳрат гулчамбари сурати чизилганлигини кўрасиз. Ҳозирнинг ўзидаёқ бу залнинг асосий элементларини, унинг жуда ҳашаматли қилиб ишланган карнизини, залнинг тепасига бўртма ҳарфлар блан ёзилган «Ҳур республикалар бузилмас союзин, уюштирди мангу Улуғ рус халқи. Халқлар хоҳишила бирлашган ва қодир — Совет Иттифоқи яша ва болқи!» деган сўзлар ёзилганлигини, ўн олти иттифоқчи республиканинг рельефли гербларн ўрнатилганлигини кўриш мумкин. Залнинг ён деворларида СССР Конституциясининг моддаларига бағишланиб чизиладиган тўртта катта панно учун жой тайёрлаб қўйилган. Бу панноларни ҳозир СССР Бадиий академияси президенти А. М. Герасимов раҳбарлигидаги рассомлар ижодий коллективи чизмоқда.

Вестибюлда скульпторлар Совет Иттифоқининг иккита катта рельефли картасини тайёрламоқдалар. Бу карталарда мамлакатимизнинг жуда катта бойликлари яққол кўрсатилади. Шу ернинг ўзида совет моҳир рассоми, машҳур Соколов-Скалянинг чизган суратларини кўриш мумкин. Унинг павильон учун махсус чизган суратларида Ватанимизнинг революцион ўтмиши акс эттирилган. Бундан ташқари, профессор Крестовскийнинг Улуғ Октябрь ғалабаси учун курашган ватанпарварларни тасвирловчи иккита скульптураси ҳам қўйилган. СССР Бадиий академиясининг ҳақиқий а'золари А. А. Дейнека ва Д. А. Налбандян павильонни безатиш учун ўзлари ясаган суратларни берадилар. Уларнинг суратларида совет халқининг партия XIX с'езди қарорларини қандай қилиб бажараётганлиги акс эттирилади.

Залларнинг бирида отоқли скульптор Е. В. Вучетич раҳбарлигида ишлаётган ижодий коллектив ягона ғолибона сафда бораётган совет кишиларини тасвирловчи кўпметрли горельеф яратмоқда.

Ҳозирги вақтда Бош павильоннинг ичини безатиш учун бирнеча ўнлаб кишилар ишламоқда. Бош павильон янгидан-янги сан'ат асарлари блан бойиб, кундан-кунга тобора гўзаллашмоқда. Бу виставка учун махсус ясалаётган сан'ат асарлари социалистик маданият тарихида ўзига муносиб жой олади.

...Марказий майдондан ўтгандан кейин икки томонда павильон-саройлар қаторлашган кенг аллеянинг охирида «Қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш» павильонининг металл конструкциялари қад кўтариб туради.

Шу павильондаги шишадан ясалган аркнинг пэр'ёғида жуда ёруғ нурга тўлган ҳашаматли бинони кўриш мумкин.

Бу муракаб инженерлик иншоотининг ҳажмини дарров тасаввур қилиш қийин. Унинг ҳажми қанча эканлигини ўйлаб ҳисоблаб турган вақтингизда хитоб аломати қўйилган ва: «Шофер! Павильонга кирганда машина соатига 5 километрдан тез юрмасин». деб ёзилган катта плакатга кўзингиз тушади. Бу ерга материаллар, экспонатлар олиб келаётган жуда кўп автомашиналарнинг шоферларини огоҳлантирувчи мана шу плакат бу ердаги ишларнинг нақадар катта ҳажмда эканлигини тушунтириб бериш учун яхши воситадир.

Бетонлаштирилган кенг йўл павильоннинг марказини кесиб ўтади. Бу йўлнинг икки томонига махсус постаментларга ҳозирнинг ўзидаёқ бирқанча қишлоқ хўжалик машиналари ва асбоблари қўйилган. Бу павильонда ҳаммаси бўлиб 850 тага яқин экспонат бўлади. Булар орасида «С—80», «ДТ—54», «Кировец—Д—35» маркали ва кам ёнилги ишлатиб кўп иш бажарадиган ўрмаловчи тракторлар, ғалла комбайнлари, картошкани, зиғирни ва лавлагини йиғиб-териб берадиган комбайнлар, торф-чиринди тувакчалар тайёрлайдиган станок, ўзиюрар пичан ўриш машинаси, яхлит металлдан ишланган мураккаб молотилка, дон қуритадиган сушилка ва бошқа жуда кўп хил машиналар бор. Павильонга қўйилиши лозим бўлган ҳамма машиналарнинг тўртдан уч қисми ҳозир келтириб қўйилди.

Устига брезентлар ёпиб қўйилган машиналар ёнидан ўтган йўл блан борсангиз, павильоннинг охиридаги доира шаклидаги залга кирасиз. Конструкторлар совет бинокорлик техникасининг қудратини кўрсатувчи мана шу ажойиб иншоот блан фахрланишга ҳақлидирлар.

Бўйи 75 метрга етган бу залнинг усти ойнавон гумбаз блан қопланган, унинг қобирғага ўхшаш ингичка пўлат конструкцияларига юзлаб электр чироғлари ўрнатилган.

Бу залда ўнлаб кишилар ишлаб юрипти. Уларнинг ба'зилари 1,5 минг киловатт қувватли гидротурбинанинг ишлаб турган моделини монтаж қилмоқда, ба'зилари электр симларини тортмоқда, ба'зилари эса зални безатиш блан машғул бўлмоқда.

Ҳайкалтарошлар махсус ишланган ҳавозаларга чиқиб, катта композицияни битказмоқдалар.

Бу композиция — Маркс — Энгельс — Ленин — Сталин байроғини баланд кўтарган совет кишиларини акс эттирувчи скульптуралар группасидир. Гумбазнинг девор блан туташган қисми ўн олти иттифоқчи республиканинг гербларидан иборат кенг бронза белбоғ блан айлантириб олинган.

Доимий ишлайдиган Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси ўз қатнашчилари — минглаб қишлоқ хўжалик илғорларини ва виставкани кўриш учун келадиган миллионлаб кишиларни кутиб олиш учун тайёрланмоқда.

М. КЕЛЧЕВСКИЙ.

Москва, 1954 йил май.

Мўл ҳосил етиштириш тадбирлари тўла амалга оширилмаётир

Калинин районининг пахтакорлари, сабзавотчилари КПСС Марказий Комитети сентябрь ва февраль-март Пленумлари қарорларини бажариш юзасидан ўз устларига оширилган мажбуриятларни олганлар. Аммо, райондаги колхозларда мусобақа шартномасида кўрсатилган мажбуриятларни тўла бажариш учун кураш кучайтирилмаган. Мусобақадош Оржоникидзе районидан келган ўзаро текшириш бригадасининг а'золари район колхозлари ишида катта камчиликлар юз бераётганини аниқладилар.

Масалан, 15 майгача эртаги картошка экиш плани 34,7, сабзавот 59,5, полиз ва бошқа экин экиш 64,3 процент бажарилган. Кечки экинларни экиш ҳам суст бормоқда. Бунинг устига эртанги экинларнинг парвариши талабга жавоб бермайди.

Колхозларда картошка ва сабзавот экинларини уялаб-квадрат шаклда экишга мутлақо э'тибор берилмаган. Фақат 170 гектар эрдаги картошка уялаб-квадрат шаклда экилган. Бунинг сабаби шуки, айрим колхозларда картошка, сабзавот ва бошқа экинларни экишга пухта тайёргарлик кўрилмаган. Масалан, Сталин номли колхозда (раиси ўртоқ Мирзаев) уруғлик картошка етишмайди, колхозда кўчат етиштириш топшириғи бажарилмагани учун помидор экиш плани 63 процент бажарилган, холос. Колхозда ҳалигача 40 гектар ер ҳайдалмаган. «Октябрь самараси» колхозида 23 гектар ўрнига 4 гектар помидор, кўчат тайёрланмаганидан 39 гектар ўрнига фақат 8 гектар карам экилган. 60 гектар ерга пиёз экилганлиги ҳақида сводка берилган, броқ 8-нчи бригададагини 2,5 гектар ерга кам пиёз экилган. Райондаги бошқа кўпгина колхозларда ҳам экиш плани бажарилмаган.

Экинлар экишда агротехника қоидаларига риоя қилинмаётир, экинлар парвариши ёмон аҳволда. Агротехника қоидалари бузилмоқда. «Шарқ ҳақиқати» колхозида 36 гектар ерга помидор кўчатлари ўтқазиш қоидаси бузилгани учун қатор ораларини машиналар блан ишлаш мумкин бўлмаётир. Маленков номли колхознинг 2-нчи бригадасида помидор мутлақо парвариш қилинмаган, у ёввойи ўт ичида қисилиб қолган.

Бу колхозларда эртаги сабзавот ва картошканинг кўпи ҳозиргача чопиқдан чиқарилмаган ва культивация қилинмаган. Айниқса пиёз, сабзи каби экинларнинг қатор оралари юмшатилмаётгани устига ўтоғи ҳам кечикмоқда.

Районда ғўза парвариши ҳам жуда суст бораётир. Молотов номли колхозда 70 гектар ерда чигит униб чиқмаган. Ўқариқлар, ер бурчакларига чигит экилмай қолган. Колхознинг кўпгина бригадаларида сув исроф қилинмоқда. Айрим ерларда ғўза ягана қилинмаган. Культивация ва чопиқ ишлари ҳам жуда суст бормоқда. Ғўзани ўсув даврида озиқлантиришга тайёргарлик кўрилмаётир. «XVIII партс'езд», «Победа Октября» колхозларида ҳам аҳвол яхши эмас.

Шундай қилиб Калинин районидаги кўпчилик колхозларда юқори ҳосил етиштириш юзасидан социалистик мусобақа юзасидан олинган мажбуриятлар яхши бажарилмаётир. Бунга, колхозларда меҳнатни тўғри уюштирилмаганлиги, моддий-техника воситаларидан тўла фойдаланмаслик ҳамда сиёсий-оммавий ишларнинг талабга мувофиқ олиб борилмаётганлиги сабаб бўлмоқда. Райкомнинг МТС зонаси бўйича секретари ўртоқ Нурмуҳамедова ва инструкторлар, колхоз ҳамда МТС бошланғич партия ташкилотлари дала шийпонлари ишини яхши йўлга қўйишга етарли э'тибор бермаётирлар.

Район партия, совет ташкилотларининг раҳбарлари пландаги экинларни қисқа вақт ичида юқори сифатли экилни тўгаллаб, мажбуриятни та'минлайдиган даражада мўл ҳосил етиштириш тадбирларини амалга оширишлари керак.

Ш. КУЗАНБОЕВ.

Болгар халқи Украинанинг Россия блан қайта қўшилганига 300 йил тўлганлигини нишонламоқда

СОФИЯ, 23 май. (ТАСС). Болгар халқи совет халқларининг буюк байрамини — Украинанинг Россия блан қайта қўшилганига 300 йил тўлганлигини кенг нишонламоқда. «Работническо дело» ва «Отечествен Фронт» газеталари Украинанинг Россия блан қайта қўшилганига 300 йил тўлганлиги муносабати блан редакцион мақолалар босиб чиқардилар.

Шу тантанали умумхалқ байрами кунларида, деб ёзади «Работническо дело» газетаси, халқимиз совет халқларининг қувончига қўшилиб қувонади. Қадирли совет қардошларимизнинг байрами — бизнинг ҳам байрамимиздир. Биз буюк Совет мамлакати каби иттифоқчига эга бўлганлигимиз блан фахрланамиз. Совет мамлакатида озод ва тенг ҳуқуқли халқлар ўртасида ҳозиргача мисли кўрилмаган дўстлик ўсди ва вояга етди.

Совет халқларининг шонли байрами —Украинанинг Россия блан қайта қўшилганига 300 йил тўлганлиги муносабати блан бутун болгар халқи рус, украин ва барча совет халқларига коммунизм қуриш учун, бутун дун'ёда тинчликни ва дун'ё халқлари ўртасида дўстликни мустаҳкамлаш учун олиб борилаётган курашда чин қалбидан янги ғалабалар тилайди.

«Отечествен Фронт» газетаси бундай деб ёзади: «Бугун, Карпатдан тортиб Камчаткагача ўнларча тилларда дўстлик ва муҳаббат сўзлари, садоқат ва бирлик сўзлари жаранглаб эшитилаётган пайтда, болгар халқи бу сўзларга ўз овозини қўшади ва бундай дейди: «Бизнинг ҳам Совет Иттифоқи халқлари блан, я'ни шахдам қадам ташлаб коммунизм ғалабаси сари олға бораётган халқлар блан бўлган дўстлигимиз бузилмасдир. Буюк Совет Иттифоқи блан абадий биргамиз!».

Руминияда Украинанинг Россия блан қайта қўшилганига 300 йил тўлганлигига бағишланган ҳафталик ўтказилмоқда

БУХАРЕСТ, 23 май. (ТАСС). Румин халқи рус, укарин халқларининг ва Совет Иттифоқидаги барча халқларнинг буюк байрамини — Украинанинг Россия блан қайта қўшилганига 300 йил тўлганлигини қувонч блан нишонламоқда.

Матбуот бу шонли кунга бағишланган жуда кўп материалларни босмоқда. «Скинтейя тинеретулуй» газетаси «Абадий бирга» сардавҳали бошмақоласида бундай деб ёзади:

Украинанинг Россия блан қайта қўшилганига 300 йил тўлган кунда румин халқи буюк дўстона мамлакатнинг халқларига қизғин саломини йўллайди ва уларга коммунизм қуришдан иборат буюк программани амалга оширишда янги муваффақиятлар тилайди.

Бу шонли кун шарафига бутун мамлакатда Украинанинг Россия блан қайта қўшилганига 300 йил тўлганлигига бағишлаб ҳафталик ўтказилмоқда. Бухарестда, область ва район марказларида «Украин халқининг бахтли ҳаёти» темасида виставкалар очилади. Кинотеатрларда «Яшнаётган Украина», «Тарас Шевченко», «Богдан Хмельницкий», «Украин сан'ати усталарининг концерти» деган совет кинофильмлари ва бошқа совет кинофильмлари кўрсатилади. Бирқанча шаҳарларнинг давлат театрлари ўз саҳналарида украин классиклари ва ҳозирги замон драматургларининг пьесаларини кўрсатадилар. Бухарест ва Клуж давлат филармониялари, профессионал ансамбльлар, бадиий ҳаваскорлик коллективлари украин ва рус композиторларининг асарларидан иборат концертлар қўйиб берадилар.

Чехословакия жамоатчилиги Украинанинг Россия блан қайта қўшилганига 300 йил тўлганлигини нишонламоқда

ПРАГА, 24 май. (ТАСС). Кеча Чехословакиядаги ҳамма марказий газеталар СССР Олий Советининг, СССР Министрлар Советининг ва КПСС Марказий Комитетининг Украина ССР Олий Советига, Украина ССР Министрлар Советига ва Украина Коммунистик партияси Марказий Комитетига юборган табрикномаси текстини э'лон қилдилар; СССР Олий Совети Президиумининг Украина ССРни ва Киев шаҳрини Ленин орденлари блан мукофотлаш тўғрисидаги Фармонлари ҳам э'лон қилинди.

Газеталар Украинанинг Россия блан қайта қўшилганига 300 йил тўлганлигига бағишланган бошқа материалларни ҳам э'лон қилдилар.

Берлинда совет балет артистлари шарафига қабул маросими

БЕРЛИН, 22 май. (ТАСС). Кеча Германия Демократик Республикаси маданият министри Иоганнес Бехер ҳозирги вақтда Берлинда бўлган бир группа совет балет артистлари шарафига қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида совет артистлари делегациясининг раҳбари композитор Михаил Чулаки, балет солистлари Галина Уланова, Наталья Дудинская, Алла Шелест, Большой театрнинг дирижёри Ю. Файир, Киров номли Ленинград опера ва балет театрининг бош балетмейстери Константин Сергеев ва совет артистлари делегациясининг бошқа а'золари ҳозир бўлдилар.

Қабул маросимида ГДР маданият министрлигининг вакили профессор Пишнер совет артистларини табриклади. Мен, деди у, совет балетининг атоқли намоёндаларини Германия Демократик Республикаси аҳолиси номидан қувонч блан табриклайман. Биз ишонамизки, деди ўз сўзини давом этдириб профессор Пишнер, совет балет усталарининг концертлари бизнинг рақс сан'атимизни ривожлантиришда катта ёрдам бўлади.

Сўнгра нутқ сўзлаган М. Чулаки совет артистлари Германия Демократик Республикаси ҳукумат органларининг доимий ғамхўрлиги ва ёрдамини сезиб турганликларини уқтириб ўтди.

Қабул маросими самимий, дўстона вазиятда ўтди.

Ташқи ишлар министрларининг Жанва кенгаши

ЖАНВА, 22 май. (**ТАСС махсус мухбири**). Бугун ташқи ишлар министрларининг Жанва кенгашида бир ҳафталик танаффусдан кейин Корея масаласи яна муҳокама қилина бошланди. Мажлисда В. М. Молотов раислик қилди.

Газетхонга шуни эслатиб ўтайликки, фақат Корея Халқ-Демократик Республикасининг делегациясигина кенгаш муҳокамасига Кореянинг миллий бирлигини тезроқ тиклашга ва бирлашган, мустақил ҳамда демократик Корея давлатини барпо этишга қаратилган тадбирларнинг конкрет программасини 27 апрельда тақдим этди. Корея Халқ-Демократик Республикаси делегацияси тақдим этган, Хитой Халқ Республикаси ва Совет Иттифоқи делегациялари қўллаб-қувватлаган таклифлар бутун Корея аҳолисининг ўз хоҳиш-иродасини эркин ифода қилаоладиган шароитда умумкорея сайлови ўтказилишини кўзда тутади. Бу сайлов ажнабийларнинг аралашувисиз ва таз'йиқсиз корейс халқининг ўз кучлари блан тайёрланиши ва ўтказилиши лозим. Шу мақсадда КХДР делегациясининг поректи Кореянинг ҳар иккала қисмидан белгиланган вакиллардан иборат умумкорея комиссияси тузишни ва муайян муддатда ҳамма четэл қўшинларини Кореядан олиб чиқиб кетишни кўзда тутади. Узоқ Шарқда тинчликни та'минлашдан айниқса манфаатдор бўлган давлатлар бу проектга биноан, Кореянинг бундан буён тинч ривожланишини та'минлайдиган мажбуриятларни ўз зиммаларига олишлари лозим.

Жанубий Корея ва АҚШ вакилларига келганда, уларнинг кенгашда баён қилиб берган позицияси тамомила асоссиз бўлган да'воларни, я'ни корейс халқини Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг 1950 йил 7 октябрьдаги ғайри-қонуний қарорини қабул қилишга мажбур этиш ва лисинманчилар режими байроғи остида америка ҳукмронлигини бутун Кореяга ёйиш да'воларини акс этдиради. Бошқача қилиб айтганда, АҚШ ва Жанубий Корея вакиллари давомли ва қонли уруш вақтида куч блан қабул қилдириш мумкин бўлмаган нарсани Жанвада музокаралар йўли блан қабул қилишга корейс халқини мажбур этиш пайига тушганликларини очиқдан-очиқ кўрсатдилар.

Бугунги мажлисда биринчи бўлиб сўзга чиққан Хитой Халқ-Республикаси делегациясининг бошлиғи Чжоу Энь-лай муҳокама вақтида Корея Халқ-Демократик Республикаси делегациясининг таклифларига қарши келтирилган далиллар асоссиз эканлигини ва бу таклифлар ушбу кенгашда келишувга эришиш учун асос қилиб олиниши лозимлигини ишонтирарли қилиб исботлаб берди. Чжоу Энь-лай яна уқтириб ўтдики, Кореядаги сайловнинг БМТ назорати остида ўтиши ҳақидаги таклифларга қўшилиб бўлмайди, чунки БМТ Корея урушида урушувчи томонлардан бири бўлиб қолди ва Корея масаласини ҳолис ҳал этиш ҳуқуқидан маҳрум бўлди. Умумкорея сайлови корейсларнинг ўзлари томонидан, КХДР ҳамда Корея Республикаси вакилларидан иборат умумкорея комиссияси раҳбарлигида тайёрланилиши ва ўтказилиши лозим. Сайловни бутун Кореяда умумкорея сайлов қонунига мувофиқ равишда ажнабийларнинг аралашувига йўл қўймайдиган эркин шароитда ўтказиш ишида умумкорея комиссиясига ёрдам бериш мақсадида, Чжоу Энь-лай умумкорея сайловининг ўтказилиши устидан кузатиб туриш учун бетараф мамлакатлар комиссиясини тузиш ҳақида таклиф киритди.

Чжоу Энь-лайдан кейин сўз олган КХДР ташқи ишлар министри Нам Ир Корея Халқ-Демократик Республикасини БМТнинг Корея масаласи юзасидан чиқарган қарорларни қабул этишга мажбур қилмоқчи бўлаётган АҚШ вакилларининг ва АҚШ кетидан бораётган бошқа ба'зи давлатлар вакилларининг позициясини анализ қилиб берди ва БМТнинг ўз қарорининг ана шундай қабул этилишини да'во қилаолмаяжагини айтди.

Сўнгра Нам Ир КХДР делегациясининг таклифларига қарши қилинган э'тирозларга муфассал тўхталди ва бу таклифлар тўғрисида ба'зи қўшимча изоҳатларни берди.

КХДР делегациясининг бошлиғи умум корея комиссиясида масалалар бу комиссиядаги ҳар иккала қисмининг умумий розилиги блан ҳал этилиши лозим деган фикрни ҳимоя қилиб ишонтирарли далиллар келтирди. Нам Ир изоҳлаб бердики, бутун Кореяда ўтказилган демократик сайлов натижасида тузиладиган умумкорея миллат мажлиси бутун мамлакатдаги аҳолидан пропорционал равишда вакиллар сайлаш принципига мувофиқ ташкил этилади. Нам Ир Хитой Халқ Республикаси делегациясининг, бутун Кореяда сайлов ўтказиш ишида умумкорея комиссиясига ёрдам кўрсатиш мақсадида, умумкорея сайловининг ўтказилиши устидан кузатиб туриш учун бетараф мамлакатлар комиссияси тузилсин, деган таклифига рози эканлигини айтди.

Мажлис охирида Жанубий Корея вакили Бьон Йон Тэ сўзлади. У кенгаш муҳокамасига «янги» таклифлар киритди. Бугунги кенгашдан бирнеча кун илгари ба'зи газеталар бу таклифларни келишиш йўлини гўё очиб берадиган компромесс таклифлар деб кенг мақтаб ёзган эдилар. Броқ, Бьон Йон Тэ айтган ва у таклиф қилган нарсалар лисинманчилар ҳукуматининг позициясида ҳечнарса ўзгармаганлигини кўрсатди.

Жанубий Корея делегациясининг таклифлари сайловни, бу делегация илгари таклиф этганидек, фақат Шимолий Кореядагина эмас, балки Жанубий Кореяда ҳам ўтказишни кўзда тутади. Броқ умумкорея сайловини ўтказиш Жанубий Корея делегациясининг таклифларида шундай шартлар блан боғлаб қўйиладики, бу шартлар ҳақиқатда сайлов ўтказилишига ҳечқандай имконият қолдирмайди. Жанубий Корея вакили ўз таклифларида, сайлов «Бирлашган Миллатлар назорати остида ва Бирлашган Миллатлар томонидан илгари бу ҳақда қабул қилинган резолюцияларга мувофиқ равишда» ўтказилиши лозим, деб кўрсатади. Жанубий Корея делегациясининг таклифлари сайловни америка қўшинлари Жанубий Кореяни оккупация қилиб турган шароитда ўтказишни кўзда тутади. Америка оккупациячи қўшинларини Жанубий Кореядан олиб чиқиб кетиш нома'лум муддатгача кечиктириладн, хитой халқ кўнгиллилари эса, бу таклифга биноан, сайловдан илгариёқ Шимолий Кореядан олиб чиқиб кетилишлари керак.

Жанубий Корея таклифларида Бирлашган Миллатларнинг «Кореянинг бутунлигини ва мустақиллигини гарантия қилиши» кўзда тутилади. Шундай қилиб, Жанубий Корея делегациясининг «янги» таклифлари чинакам эркин умумкорея сайлови ўтказилишини қийинлаштиришни ва Кореяни бирлаштиришни қийинлаштиришни мақсад қилиб қўяди.

Раислик қилучи В. М. Молотов мажлисни ёпиб, Корея масаласи юзасидан келгуси мажлиснинг қачон бўлиши одатдаги тартибда келишиб белгиланажагини айтди.

ИНДОНЕЗИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ 34 ЙИЛЛИГИ

ЖАКАРТА, 22. май. (ТАСС). 23 майда Индонезия Коммунистик партияси ташкил топган кунга 34 йил тўлади.

«Хариан ракьят» газетаси бошмақоласида партиянинг босиб ўтган шонли йўли ҳақида, унинг миллий мустақиллик учун курашдаги роли тўғрисида ёзмоқда. Газета 1926 йилги революцион воқиаларда партиянинг ролини уқтириб ўтмоқда. Ўша вақтда меҳнаткашлар Компартия бошчилигида Голландиянинг мустамлакачилик системасига жиддий зарба берган эдилар.

Сўнгра газета япон оккупациячиларига қарши курашда, оммани 1945 йилда Индонезиянинг мустақиллигини э'лон қилишга тайёрлашда, ишчи ва деҳқонларни империалистларнинг агрессиясига қарши курашга сафарбар қилишда партиянинг ролини қайд қилиб ўтмоқда. Газета бундай деб уқтириб ўтади: «Компартиянинг яқинда бўлиб ўтган бешинчи с'езди жуда муҳим воқиа бўлди. С'езд фақат Компартиянигина эмас, балки бутун халқни ҳам программа блан қуроллантирди. Компартия демократия, тинчлик ва мустақиллик учун курашнинг олдинги сафида туриб, ўз қаторларини доимо мустаҳкамлаб келмоқда».

Хитойда маҳаллий ҳокимият органларига сайлов тугалланди

ПЕКИН, 22 май. (ТАСС). «Дагунбао» газетасининг бугунги хабарига қараганда, мамлакатнинг ҳамма районларида халқ вакилларининг маҳаллий мажлисларига сайлов асосан тамом бўлган. Газетанинг ёзишича, апрель ойининг охиригача мамлакатнинг 27 вилоятида сайлов тамомила ёки асосан тугалланган. Хитойда жам'и 28 вилоят ва иккита автоном область: Тибет ва Ички Мўғулистон автоном областьлари бор.

Газета сайлов кампаниясининг натижалари ҳақида бундай деб ёзади: сайлов ҳамма жойда меҳнаткашларнинг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайрати юксак даражага кўтарилган бир шароитда ўтди. Шаньдун вилоятида, деб ёзади газета, овоз беришда барча сайловчиларнинг 80 процентдан кўпроғи, Хэнань вилоятида деярлик 86 проценти, Шэньси вилоятида қариб 90 проценти, Гуанси вилоятида 80 процентдан кўпроғи қатнашди.

Газетанинг уқтириб ўтишича, Хитойнинг энг яхши ўғил ва қизлари сайланган. Халқ вакилларининг маҳаллий мажлисларига сайланган депутатлар орасида ишлбчиқариш ва қишлоқ хўжалик илғорлари, жамоат ташкилотларининг вакиллари бор. Депутатлар орасида хотин-қизлар кўп.

Миср ва Ливан ҳукуматлари Хитой Халқ Республикасини танимоқчилар

ҚОҲИРА, 22 май. (ТАСС). «Алжумхурия» газетасининг билдиришича, Мисрнинг мас'ул доиралари Хитой Халқ Республикасини таниш тўғрисидаги масалани ўрганиб чиқмоқдалар. Газетанинг ёзишича, Миср ҳукумати «Савдо-сотиқ соҳасида шарқ блан ғарб ўртасида камситиш сиёсатини амалга ошириш» ниятида эмас ва мамлакатлар блан иқтисодий муносабатларни фақат Мисрнинг манфаатларини кўзда тутиб белгилайди.

ПАРИЖ, 22 май.(ТАСС). Франс Пресс агентлигининг мухбири Париждан қуйидагиларни билдиради: «Алжумҳурия» газетаси Байрлайтдаги мухбирининг хабарига таяниб, Ливан ҳукуматининг ҳам Хитой Халқ Республикасини таниш тўғрисида қарор қабул қилишга тайёр эканлигини билдиради.

Ҳинди-Хитойга аскар ва қурол-яроғ ташиётган америка самолётларининг Миср территорияси устидан учиши тақиқланди

Миср ҳукуматининг қарори

ҚОҲИРА, 22 май. (ТАСС). «Алжумхурия» ва «Ахбор альяум» газеталарининг хабар беришича, Миср ҳукумати Ҳинди-Хитой халқларига қарши жанг қилаётган Француз армиясига аскар, қурол-яроғ ва ҳарбий анжом етказиб берувчи америка самолётларининг Миср территорияси устидан учишларини тақиқлаган.

Бундан бир ой илгари, деб ёзади газета Миср ҳукуматига мурожаат қилиб, ундан Ҳинди-Хитойга бораётган америка самолётларининг Миср территорияси устидан учиб ўтишига рухсат беришни илтимос қилган эдилар. Броқ бу илтимос «дадил ва қат'ият блан рад этилди».

«Ахбор альяум» газетасининг ёзишича, Миср бош министри Жамол Абдул Носир шахсан ўзи бу жавобни берган.

АВСТРИЯДА НАРХ-НАВО ОШМОҚДА

ВЕНА, 23 май. (ТАСС). «Арбейтерцейтунг» газетасининг хабар беришича, иқтисодий текширишлар блан шуғулланучи институтнинг ма'лумотларига қараганда, 1953 йил апрель ойидан 1954 йилнинг апрель ойигача Австрияда нархларнинг умумий индекси 9 процент ошган, шу блан бирга гўшт нархлари 10—15 процент ошган.

«Эстеррейхише фольксштимме» газетасининг қайд қилиб ўтишича, кейинги вақтда Австрияда гўшт, сабзавот, тамаки ва бошқа молларнинг нархлари яна анча ортган.

ЭРОНДАГИ АҲВОЛГА ДОИР

ТЕҲРОН, 24 май. (ТАСС). «Пост Теҳрон» газетасининг хабар беришича, Мосаддиқнинг иши 23 майда олий граждан судига топширилган.

«Кейхон» газетасининг ёзишича, кеча Мажлис Қовам-эс-Салтананинг мол-мулкини конфискация қилиш тўғрисидаги қонунни бекор қилган. Бу қонун Қовам-эс-Салтананинг Эрон бош министри вазифасига тайинланишига қарши норозилик билдириш юзасидан 1952 йил 21 июльда ўтказилган халқ намойишларини ўққа тутишда Қовам-эс-Салтана асосий айбдор бўлганлиги муносабати блан қабул қилинган эди.

Эркин кураш бўйича жаҳон биринчилиги мусобақалари

ШАНХАЙ, 22 май. (ТАСС). Бугун Токиода эркин кураш бўйича жаҳон биринчилиги учун мусобақалар бошланди. Мусобақаларда 15 мамлакат — СССР, АҚШ, Венгрия, Туркия, Эрон, Швеция, Австралия, Аргентина, Дания, Финляндия, Франция, Янги Зеландия, Ғарбий Германия, Япония ва Филиппиндан келган 90 дан ортиқ энг кучли полвонлар қатнашмоқда.

Мусобақалар 25 майгача давом этади.

Жаҳон Тинчлик Кенгашининг фавқулодда сессияси очилди

БЕРЛИН, 24 май. (ТАСС)

Жаҳон Тинчлик Кенгашининг фавқулодда сессияси бугун Берлин вақти блан соат 15 дан 45 минут ўтганида тантанали вазиятда очилди. Сессия бўлаётган зал дун'ёдаги турли мамлакатларнинг миллий байроқлари, ўн тилда ёзилган «Тинчлик» сўзлари, гулдасталар блан безатилган.

Мажлисда кўп мамлакатлардаги тинчлик тарафдорларининг делегациялари, шу жумладан Совет Иттифоқи, Хитой Халқ Республикаси, Франция, Италия, Польша, Чехословакия ва бошқа мамлакатларнинг делегациялари бор.

Сессияни Жаҳон Тинчлик Кенгаши бюроси раисининг ўринбосари Го Мо-жо очди.

АНГЛИЯ-СОВЕТ САВДОСИНИ КЕНГАЙТИРИШ УЧУН

ЛОНДОН, 22 май. (ТАСС). Газеталарнинг билдиришича, Совет Иттифоқига Англия 7 миллион фунт стерлинглик тўқимачилик ускуналари етказиб бериш ҳақида ўзаро битим тузганлиги тўғрисидаги хабар Шимолий Англиянинг саноат районларида хурсандчилик блан кутиб олинган. Бу битим ана шу ускуналар тайёрланадиган Болтон, Олдем, Манчестер, Блакберн, Лидс, Хаддерсфилд саноат шаҳарларида ва Ланкаширдаги ҳамда Йркширдаги бошқа шаҳарларда кўпгина ишчини иш блан та'минлайди.

Манчестер бошлиғи лорд Роберт Мосс матбуот вакилларига бундай деган: «Англия блан Совет Иттифоқи ўртасида савдо-сотиқнинг кенгайтирилиши халқларимиз ўртасида янада маҳкамроқ ҳамкорлик ўрнатилишига ёрдам беради, деб ишонаман».

Блакберн бошлиғи Роберт Уэйр ана шу битимнинг тузилишини табриклаб, бундай деган: «Савдо-сотиқнинг кенгайтирилиши халқаро вазиятдаги кескинликни юмшатишга ёрдам берса бу нарса инглиз халқига катта бахт келтиради».

Болгария-Совет жамиятлари союзининг фаолияти

СОФИЯ, 23 май. (ТАСС). Бундан 8 йил илгари Болгария Халқ Республикасида Болгария-Совет жамиятлари союзи ташкил этилган эди. Болгария меҳнаткашлари бу жамиятларга кўплаб а'зо бўлиб кирдилар. Ҳозирги вақтда союз 1 миллион 600 мингдан кўпорқ а'зони бирлаштиради. Заводларда, фабрикаларда, муассасаларда, машина-трактор станцияларида, меҳнат-кооператив деҳқончилик хўжаликларида Болгария-Совет жамиятлари бор. Болгария-Совет жамиятлари СССРдаги қурилиш ишларини ва янги ҳаётни оммалаштириш, шунингдек совет прогрессив меҳнат усулларини ҳамда совет фани ва маданиятининг ютуқларини оммалаштириш соҳасида катта ишлар олиб бормоқдалар. Союз ҳар йили СССРдаги ҳаёт тўғрисида виставкалар ташкил қилмоқда, мамлакатнинг энг узоқ қишлоқларида бадиий ҳужжатли ва илмий-оммабоп совет фильмларини кўрсатмоқда.

Болгария-Совет жамиятлари союзи рус тилини ўрганиш учун бошланган умумхалқ ҳаракатига ҳам раҳбарлик қилмоқда. Биргина шу йилнинг ўзида рус тили курсларида 110 мингдан кўпроқ меҳнаткаш ўқиди.

Вьетнам халқ армиясининг янги ғалабаси

ЛОНДОН, 22 май. (ТАСС). Рейтер агентлиги Париж мухбирининг хабаридан ма'лум бўлишича, кеча Вьетнам Халқ армияси қўшинлари Тай-Биньдан 15 миля ғарби-жанубида, Қизил дар'ё дельтасида Ан-Кса постини ишғол қилганлар.

Ан-Кса Қизил дар'ё дельтасининг ғарбий-жанубий қисмида Фу-Ли, Тай Бинь ва Нам-Динь ташкил этган учбурчакликнинг ўзида жойлашган.

СПОРТ МАШҚЛАРИ

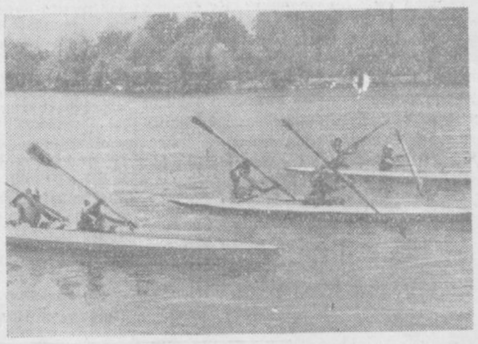

Тошкент область ДОСААФ кавалерия клубида жуда кўп йигит ва қизлар от спорти блан шуғулланадилар. **Суратда:** (юқоридан) 1. Тошкентдаги ремонт механика заводининг ишчиси, 1-нчи разрядли **Жўра Алимов** (доирада) ғовдан сакрамоқда.

2. Ўтган дам олиш куни шаҳар физкультура коллективларининг 20, 25, 50 километрга велосипед пойгаси бўлиб ўтди. **Суратда:** 50 километрга бўлган пойга иштирокчилари.

3. Шаҳар халқ маорифи бўлимининг спорт мактаби ўқучилари комсомол кўлида қайиқда мусобақалашмоқдалар.

С. Чижиков ва **С. Каган** фотолари.

«ФРАНЦИЯ — СССР» ЖАМИЯТИ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОНДА БЎЛИШИ

Четэллар блан маданий алоқа қилучи Бутуниттифоқ жамиятининг таклифи блан Совет Иттифоқига келган «Франция-СССР» жамиятининг делегацияси Совет Ўзбекистонида олти кун меҳмон бўлди. Делегация а'золари республика пойтахтида саноат корхоналарига ва маданий-оқартув муассасаларига бордилар, шаҳарни ободонлаш ва шаҳарда уй-жой қуриш ишлари блан танишдилар.

Француз меҳмонларни Ўзбекистон ССР Маданият министри А. Қўчқоров қабул қилди ва ўзбек маданиятининг тараққиёти тўғрисида уларга батафсил сўзлаб берди. Меҳмонлар Ўзбекистон ССР Фанлар академиясида бўлдилар. Делегация Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари диний бошқармасининг раиси муфти Эшон Бобохон ибн Абдулмажидхон блан учрашди.

Меҳмонлар Самарқандга бордилар. Тошкент область Янгийўл районидаги Сталин номли колхозга чиқдилар. 23 майда делегация а'золари самолётда Москвага жўнаб кетдилар. «Франция-СССР» жамиятининг вице-президенти, делегация раҳбари Фернанд Гренье жўнаб кетиш олдидан Ўзбекистондан олган ўз таассуротлари тўғрисида ЎзТАГ мухбирига қуйидагиларни айтди:

— Совет Иттифоқида шу блан ўн икки марта бўлганимга ва Совет ҳокимияти йиллари ичида Ўзбекистонда амалга оширилган катта ўзгаришлар тўғрисида илгари ҳам кўп нарсалар эшитганимга қарамасдан, бу ерда кўрганларим менда жуда катта таассурот қолдирди. Миллий сиёсатнинг муваффақиятлари Совет Иттифоқининг энг катта ютуғидир. Революциядан аввал ўзбек халқи бошдан кечирган миллий зулм ва иқтисодий қулликдан асар ҳам қолмаганлигига қат'ий ишондик. Ўзбекистонни индустриялаш ишида эришилган муваффақиятлар Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинати мисолида бизга равшан бўлди. Сталин номли колхознинг ишлари блан танишиш делегация а'золарига республика қишлоқ хўжалигини ривожлантиришдаги ютуқлар қанчалик катта бўлганлигини кўрсатди. Совет давлатининг ўзбек халқи маданиятини гуллатиб-яшнатиш тўғрисида қилаётган зўр ғамхўрлигининг натижалари нақадар катта эканлигини биз ҳамма ерда кўрдик.

Республика Фанлар академиясида олимлар блан учрашиш бизда унутилмас таассурот қолдирди. Бу ерда биз рус олимларини ва улар блан бир қаторда катта фан арбоблари бўлган ўзбекларни кўрдик. Мустаҳкам тинчликнинг гарови бўлган халқлар қардошлиги, турли миллат кишилари ўртасида маҳкам ҳамкорлик — социализм мамлакатидагина бўлиши мумкин. Кейинги йиллар ичида ўзбек халқининг олға томон жуда катта қадам қўйганлиги Совет ҳокимиятининг илгари эзилган миллатларни тараққий этдириш учун катта имкониятлар бераётганлигини очиқ ва равшан кўрсатиб туради.

Суҳбат охирида Фернанд Гренье бундай деди:

— Биз, француз делегациясининг а'золари Франция ва Совет Иттифоқи халқлари ўртасида дўстликни кенгайтириш ва мустаҳкамлаш учун бу ерда кўрган ҳақиқат нарсаларимиз блан француз халқини таништиришга бор кучимиз блан ҳаракат қиламиз. (ЎзТАГ).

«Тошкент ҳақиқати»нинг навбатдаги сони 27 майда чиқади.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/V да **Юрак сирлари.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 26/V да **Кармен.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (Ҳамза номли театрнинг ёзги биносида) — 26/V да **Катта Концерт.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 27, 28,29 ва 30/V да Ўзбекистон ССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати **Тамарахоним концертлари.** Билетлар сотилмоқда.

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА», НАВОИЙ номли (кеч соат 10 гача), СОБИР РАҲИМОВ номли, «ИСКРА», «ЁШ ГВАРДИЯ» (кеч соат 10 гача), «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» — янги бадиий фильм **Севги достони.**

НАВОИЙ номли — кеч соат 10 да **Маскарад.**

«ИСКРА» — кеч соат 9 дан **Украина қирларида.**

«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» — кеч соат 10 да **Соррентога қайтиб кел.**

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ВАТАН», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ХИВА», «УДАРНИК», «ТЕЛЬМАН» — **Севги достони.**

СОБИР РАҲИМОВ номли — **Сепли тўй.**

«ПУШКИН номли — **Икки бойга бир қарол.**

Ўзбек тилида чиқадиган
„ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ"
ва рус тилида чиқадиган
„ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА"
ОБЛАСТЬ ГАЗЕТАЛАРИГА
1954 йилнинг иккинчи ярми учун
обуна қабул қилинади
АЙРИМ КИШИЛАРДАН ОБУНА:
муассаса ва ташкилотлардаги обуна пунктларида, шунингдек «Союзпечать»нинг шаҳар бўлимида (Карл Маркс кўчаси, 25-нчи уй), Бош почтамтда (Крилов кўчаси, 4-нчи уй) ва Тошкент шаҳрининг почта бўлимларида қабул қилинади.
Тошкент областининг ҳамма шаҳар ва районларида обуна «Союзпечать»нинг шаҳар ва район бўлимларида, шунингдек корхоналар, қурилишлар, ўқув юртлари ва муассасалардаги жамоат обуна вакиллари томонидан қабул қилинади.
«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриёти.

Жарариқ кўча, 11-а домкомда туручи **Матлуба Зикриллаеванинг** Чақичмон кўча, 2-нчи тупик, 5-нчи уйда туручи Акмал Акбаровдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 4-нчи участка халқ судида кўрилади.

Комсомольская кўчаси, Фарҳод проезд 1-нчи тупик, 11-нчи уйда туручи **Иброҳим Мусахўжаевнинг** Комсомольская кўчаси, Фарҳод проезд 1-нчи тупик, 13-нчи уйда туручи Мунаввар Мусахўжаевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 4-нчи участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси, № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 157, Пропаганда бўлими — 157, Совет қурилиши бўлими — 137, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 135, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 136, хатлар бўлими — 132 Секретариат — 34048, э'лонлар бўлими — 38142.

Р 06529. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1340.